

Protokoll 1/2023

fört vid Valnämndens sammanträde onsdagen den 8 februari
2023 kl. 08:30-09:20, Hantverkargatan 3D, Samuel Owen

Ledamöter

Catharina Piazzolla (S) Ordförande
Aleksander Lestarc (M) Vice ordförande
Sophia Holm (S)
David Ekstrand (L)
Linus Kyrklund (V) ersätter Sofie Molitor (V)

Ersättare

Roine Hangvar (S)
Magnus Lindgren (MP)
Cecilija Rihtnesberg (M)

Övriga närvarande

Roger Wihlborg Handläggare
Katina Staf Handläggare
Emmy Martinsson Nämndsekreterare
Eva Debels Kanslichef

Paragraf

§§1-6

Sekreterare

Emmy Martinsson

**§ 1
Justering****Beslut**

Catharina Piazzolla (S) utsågs att tillsammans med Aleksander Lestarcic (M) justera protokollet.

§ 2**Verksamhetsberättelse 2022**

VN 2023/2

Beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsberättelse för 2022 och överlämna den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Under verksamhetsåret hölls den 11 september de allmänna valen till riksdag, kommun- och regionfullmäktige.

Nämndens arbete har varit inriktat på att genomföra valet rättssäkert, med hög trovärdighet till röstningsprocessen samt att väljarna ska ha goda möjligheter att rösta. En nyhet vid detta val var den förstärkta valhemligheten som innebar att väljarna var för sig ska ta valsedelarna bakom de avskärmade valsedelställen.

Valdeltagandet i riksdagsvalet var 84,04 % vilket är en minskning med 3,28 % sen föregående allmänna val. Av 728 089 röstberättigade röstade 611 908 stockholmare i riksdagsvalet. I valet till kommunfullmäktige var valdeltagande 79,94 %, en minskning med 3,58 % sen föregående val.

52 % av de stockholmare som röstade förtidsröstade.

De omfattande utvärderingar som gjorts efter valet visar att valet har genomförts mycket tillfredsställande. Enkäter skickas till samtliga röstmottagare, valsedelshanterare och kontaktpersoner i vallokaler där de ombeds svara på frågor om valets genomförande, lokaler, utbildning och det informationsmaterial nämnden framställer. Svarsfrekvensen är hög.

Säkerhet kring valet var särskilt uppmärksammat inför detta val. Valets genomfördes utan några större incidenter.

Det ekonomiska utfallet för året ger ett underskott med 2,2 mkr vilket är 6 % högre kostnad än budgeterat. Underskottet beror till stor del på att nämndens kostnader för kanslipersonal, säkerhet och tillgänglighet blivit högre än budgeterat. Valmyndighetens nya valdatasystem VALID visade sig kräva stora resurser. De nya reglerna om ökat skydd för valhemligheten skapade behov av mer personal i vallokalerna, särskilt på valdagen, för att hantera köer och att utföra kontroller i valsedelställen. Säkerhet var än mer i fokus i samband med detta val, vilket ledde till ökade kostnader, till exempel nattvakt vid valnämndens lagerlokal under augusti till valdagen.

Handlingar i ärendet

- VN 2023/2-1 Verksamhetsberättelse VN 2022
- VN 2023/2-2 Bokslut valnämnden 2022
- VN 2023/2-3 Uppföljning av intern kontroll
- VN 2023/2-5 Innovationssatsningar VB
- VN 2023/2-6 GDPR Årsrapport valnämnden 2022
- VN 2023/2-7 Redovisning informationssäkerhet

2023-01-30

Handläggare
Eva Debels
Telefon: 0850829062

Till
Valnämnden

Verksamhetsberättelse VB 2022 för Valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsberättelse för 2022 och överlämnar den till kommunstyrelsen

Valnämnden

Hantverkargatan 3 D

0850829062
0850829000
eva.debels@stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	4
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	4
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	8
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	9
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	11
Uppföljning av ekonomi	13
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	13
Resultatenheter	15
Investeringar.....	15
Försäljningar av anläggningstillgångar	15
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	15
Ombudgeteringar.....	15
Medel för lokaländamål.....	15
Analys av balansräkning	15
Övrigt	15
Särskilda redovisningar	15
Agenda 2030	15
Jämställdhet.....	16
Barns rättigheter	16
Nationella minoriteteters rättigheter.....	16
Bedömning av nämndens interna kontroll	16

Systematiskt kvalitetsarbete..... 16

Övrigt..... 16

Bilagor

Bilaga 1: ValN VB 2022

Bilaga 2: 108 uh018 2022 2023-01-20

Bilaga 3: Innovationssatsningar VB

Bilaga 4: Uppföljning av intern kontroll (Valnamnden)

Bilaga 5: GDPR Årsrapport valnämnden 2022

Sammanfattande analys

Under verksamhetsåret hölls den 11 september de allmänna valen till riksdag, kommun- och regionfullmäktige.

Nämndens arbete har varit inriktat på att genomföra valet rättssäkert, med hög trovärdighet till röstningsprocessen samt att väljarna ska ha goda möjligheter att rösta. En nyhet vid detta val var den förstärkta valhemligheten som innebar att väljarna var för sig ska ta valsedlarna bakom de avskärmade valsedelställen.

Valdeltagandet i riksdagsvalet var 84,04 % vilket är en minskning med 3,28 % sen föregående allmänna val. Av 728 089 röstberättigade röstade 611 908 stockholmare i riksdagsvalet. I valet till kommunfullmäktige var valdeltagande 79,94 %, en minskning med 3,58 % sen föregående val.

52 % av de stockholmare som röstade förtidsröstade.

De omfattande utvärderingar som gjorts efter valet visar att valet har genomförts mycket tillfredsställande. Enkäter skickas till samtliga röstmottagare, valsedelshanterare och kontaktpersoner i vallokaler där de ombeds svara på frågor om valets genomförande, lokaler, utbildning och det informationsmaterial nämnden framställer. Svarsfrekvensen är hög.

Säkerhet kring valet var särskilt uppmärksammat inför detta val. Valets genomfördes utan några större incidenter.

Det ekonomiska utfallet för året ger ett underskott med 2,2 mkr vilket är 6 % högre kostnad än budgeterat. Underskottet beror till stor del på att nämndens kostnader för kanslipersonal, säkerhet och tillgänglighet blivit högre än budgeterat. Valmyndighetens nya valdatasystem VALID visade sig kräva stora resurser. De nya reglerna om ökat skydd för valhemligheten skapade behov av mer personal i vallokalerna, särskilt på valdagen, för att hantera köer och att utföra kontroller i valsedelställen. Säkerhet var än mer i fokus i samband med detta val, vilket ledde till ökade kostnader, till exempel nattvakt vid valnämndens lagerlokal under augusti till valdagen.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Valnämnden svarar som den lokala valmyndigheten för all röstning i kommunen och den 11 september genomfördes valet till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Antalet röstberättigade i kommunfullmäktigevalet var 773 389, vilket är en ökning med 27 026 röstberättigade jämfört med allmänna valen 2018. Valdeltagandet minskade i alla tre valen.

Ojämnt valdeltagande

I kommunfullmäktiges budget inför 2022 uttalade KF att utgångspunkten för nämndens arbete ska vara att alla röstberättigade ges goda chanser att använda sig av sin demokratiska rättighet

att rösta. Nämnden ska därför planera för att valen kan organiseras och genomföras på ett sådant sätt att alla röstberättigade ges goda förutsättningar att rösta. I detta avseende ska nämnden särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande samt behovet av tillgängliga och trygga vallokaler.

Vid allmänna valen 2022 minskade valdeltagandet för första gången sen kommunen tog över ansvaret för förtidsröstningen 2006.

Valdeltagandet var i riksdagsvalet 84,04 %, en minskning med 3,28 % jämfört med valet 2018. I hela landet minskade valdeltagandet med 2,97 %.

I valet till regionfullmäktige var valdeltagandet för hela regionen 78,15 % och var 2018 82,41 %, det vill säga en minskning med 4,26 %.

I valet till kommunfullmäktige var valdeltagande 79,94 %, en minskning med 3,58 % sen föregående val. Det valdistrikt med lägst valdeltagande var Spånga 22 Rinkebysvängen Ö med 39,96 % och högst Skarpnäck 7 Skarpnäcks trädgårdsstad med ett valdeltagande på 96,73 %. Det gör en skillnad på 56,77 procentenheter. Skillnaden 2018 mellan de valdistrikt som hade högst och lägst valdeltagande var 46,84 %. I valkrets 6 Yttre västerort minskade valdeltagandet med 6,67 %. Totalt röstade 618 245 stockholmare i valet till kommunfullmäktige.

Det ojämlika valdeltagandet ökade vid detta val. Detta är inte unikt för Stockholms stad utan gäller för hela Sverige. Statistiska centralbyrån (SCB) har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet utifrån ett integrations- och segregationsperspektiv. Myndigheten ska även analysera vilka faktorer som påverkar valdeltagandet, med särskilt fokus på betydelsen av boendemiljö och väljaren eller ens föräldrar har invandrat till Sverige. Det minskade valdeltagandet är också en fråga som kommer följas upp inom val- och demokratiforskningen på landets universitet och högskolor.

Tillgängligheten på så sätt att det är lätt att hitta en förtidsröstningslokal med generösa öppettider är ett sätt att göra det enklare rösta. I de flesta av de stadsdelar med lågt valdeltagande erbjöds förtidsröstning på medborgarkontor och bibliotek.

Av erfarenhet vet kansliet att en av de viktigaste åtgärderna för att ge väljarna bättre service och kunna svara på frågor är det finns röstmottagare som pratar de språk som är vanligt förekommande i dessa områden. I vår rekrytering av röstmottagare påtalas behovet av språkkunskaper.

Den förstärka valhemligheten

En nyhet i vallagen inför EU-valet 2019 var att det i anslutning till en vallokal eller röstningslokal ska anordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut. Inför de allmänna valen förstärktes valhemligheten ytterligare så tillvida att väljaren ska ta sina valsedlar var för sig utan insyn.

Många väljare har upplevt det som positivt att få ta sina valsedlar enskildhet. Ett antal klagomål har inkommit från väljare då de tyckt att deras valhemlighet har avslöjats när de förflyttat sig från valsedelställen till valbåset.

Detta var första valet som lagändringen tillämpades i ett allmänt val och kansliet hade stora farhågor att det skulle bli svårt att hitta plats i våra lokaler för att ställa upp tillräckligt med omgångar av valsedelstall. Det har fungerade dock bättre än väntat på valdagen. De olika lösningarna, valsedlar i korridorer, särskilt valsedelsrum eller valsedlar i vallokalen behöver dock utvärderas i samarbete med våra kontaktpersoner. Ändringen föranledde att ett stort antal förtidsröstningslokaler som använts tidigare inte var lämpliga som röstningslokaler, se nedan.

Köer

Hela den nationella valadministrationen befarade och hade påtalat att ändringen att väljaren var för sig ska ta sina valsedlar kommer att innebära risk för ökade köer vid förtidsröstningen och på valdagen. Långa köer skulle kunna leda till ett minskat valdeltagande. Det är ett välkänt faktum att de sista dagarna som förtidsröstningen pågår, är det väldigt långa köer. För att få väljare att rösta tidigare och förtidsrösta istället för att rösta på valdagen genomfördes en stor informationssatsning på stadens "informationstavlor på stan" och "lokaltidningar". Väljarna uppmanades att rösta tidigt för att undvika köer. Det var ändå, precis som tidigare, mycket långa köer dagarna innan valdagen vid stadens förtidsröstningslokaler.

Kansliet har i enkätena som gått ut ställt frågor om köer. I enkätsvaren går att läsa att det har varit köer och vid vissa lokaler på valdagen kö upp till över en timme. Vad gäller köer på valdagen har frågor om detta inte ställts i tidigare enkäter och det är svårt veta hur mycket lagändringen påverkade köbildningen. Det har tidigare också varit köer, det är dock tydligt att det vid det här valet varit längre köer. Röstmottagarna som arbetar i förtidsröstningen är tydliga i enkätsvaren med att de nya reglerna lett till längre köer.

Av enkäterna framgår att det varit en del klagomål från väljare på plats i röstmottagningsställena. Kansliets informationsgrupp som tar emot telefonsamtal från allmänheten fick några få klagomål om köer. Däremot kom inte ett enda klagomål direkt till kansliet, vare sig per telefon eller mejl. Av protokollen från valdagen framgår att det inte vid någon vallokal var kö när röstmottagningen skulle avslutas kl 20.00.

Valsedelshanterarna

Inför EU-valet 2019, för att säkerställa hanteringen av valsedlar och att alla valsedelstall var avskärmade, rekryterades till valdagen särskilda valsedelshanterare till alla valbyggnader som hade 3 eller fler valdistrikt. Eftersom valhemligheten förstärkts ytterligare och för att hantera befarade köer rekryterade kansliet denna gång valsedelshanterare till alla valbyggnader, med undantag några mindre valbyggnader. Beroende på hur många valdistrikt i varje byggnad var antalet valsedelshanterare mellan en till fyra stycken. Valsedelshanterarna fick en särskild utbildning som endast avsåg hanteringen av valsedlar, utläggningen av valsedlar och om deras uppdrag som valsedelshanterare.

Roller som valsedelshanterare behöver utvecklas ytterligare bland annat genom att en valsedelshanterare fungerar som arbetsledare för de andra. Kansliet behöver också ta fram tydligare riktlinjer för hur valsedlarna ska tas emot av partierna, genom till exempel kvittering.

Ordningen i valsedelsställen

Valnämnden fattar inför varje val beslut om ordningen i valsedelställen. Den ordning som beslutades inför detta val var enlighet med den som Valmyndigheten rekommenderar. Enligt den ordningen ska i första stället stå de partivalsedlar som valnämnden ansvarar för i bokstavsordningen. I de följande ställen ska de valsedlar som partierna ansvarar för att lägga ut stå i bokstavs ordning. Den tidigare ordningen var att i det andra stället stod namnvalsedlar för de partier som valnämnden ansvarar för och i ställen därefter stod övriga partiers i bokstavsordning.

Av enkäterna framgår att det nya ordningen inte var bra. Det var svårt för väljarna att hitta bland valsedlarna, många tyckte det var rörigt. Det blev också svårare för röstmottagare och valsedelshanterare att hålla ordning bland valsedlarna.

Förtidsröstningen

Vid valet erbjöds förtidsröstning vid 55 lokaler, vilket är 11 färre än föregående val. Anledningen till minskningen är de nya reglerna om avskärmade valsedelställen och att väljaren ska kunna ta sina valsedlar i enskildhet utan insyn. Vid ett allmänt val krävs minst tre valsedelställen vilket innebär att avskärmningen kräver stor utrymme. Bortfallet hade varit än fler om inte nämnden upphandlat tillfälliga lokaler i form av baracker som ställdes upp på 9 olika platser i Stockholm. De tillfälliga lokalerna var väl synliga och det var många väljare som förtidsröstade i dem.

Den förtidsröstningslokal som tog emot flest förtidsröster var Tranströmerbiblioteket med drygt 15 000 röster. Därefter följer Centralhallen med drygt 13 000 röster. Vid Odenplan placerades en tillfällig lokal för att avlasta Stadsbiblioteket. Tillsammans tog dessa två lokaler emot drygt 21 800 förtidsröster.

Antalet stockholmare som förtidsröstade var 320 609 stycken, vilket är ungefär lika många som 2018. Eftersom valdeltagandet gick ner är det fortsatt 52 % av de som röstar som väljer att förtidsrösta.

Andra vice ordförande

För att stärka arbetet i vallokalen på valdagen infördes till detta val en ny funktion, andra vice ordförande. Tanken med den nya rollen är att avlasta de övriga ordförandena. Positionen ska ses som en introduktion till rollen som ordförande och som en möjlighet att i kommande val bli första vice eller ordförande.

Av enkäterna framgår att införandet av den nya funktionen fått mestadels positiva omdömen. Många av de unga röstmottagare som vågat sig på att ta mer ansvar har gjort ett mycket bra arbete och det är många som får rekommendationer att till nästa val ta rollen som vice ordförande.

Pandemin

Vid tiden för genomförandet var det inga restriktioner. De extra åtgärder som gjordes var tillgång till handsprit i alla lokaler och erbjudande om munskydd för röstmottagare i förtidsröstningen.

Vid vissa förtidsröstningslokaler smittade röstmottagarna varandra, men inga större problem

med bemanning uppstod. Däremot var avhoppen av röstmottagare på valdagen omfattande på grund av att covid och andra infektioner kraftigt ökade när skolorna startade, samt att rekommendationen att vara hemma när du känner dig sjuk följs. Kansliet hade som en säkerhetsåtgärd överbemannat i valdistrikten, vilket innebar att alla valdistrikt i genomsnitt hade en röstmottagare mer än vid tidigare val. Det var ett lyckosamt beslut. Det blev ändå problem i en del valdistrikt då det kunde vara flera stycken som sista dagarna blev sjuka och då särskilt om det var de erfarna som anmäldes sjuka. Till viss del återspeglades detta vid mottagningen då det var något fler än vid valet 2018 som haft problem vid granskningen av förtidsröster och räkningen av rösterna.

Överklaganden

Stockholm stads valnämnd mottog två överklaganden avseende genomförande av valet. Det ena var ett parti som överklagade angående valsedlar och det andra var en väljare som ansåg sig ha fått felaktig information av en röstmottagare. Valprövningsnämnden fann att det inte förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning i något av fallen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Av kommunfullmäktiges beslut för budget 2022 framgår att nämnden särskilt ska beakta behovet av tillgängliga och trygga vallokaler. Nämnden ska också prioritera åtgärder för att motverka alla former av otillbörligt verkande vid röstning.

Inför och under valet har kansliet samarbetat mycket nära med säkerhets- och kommunikationsenheterna på stadsledningskontoret. Vid en gemensam utvärdering konstaterades att samarbetet har fungerat väl.

Det har varit en ovanligt lugn valperiod avseende incidenter, klagomål och ordningsstörningar. Kansliet har vid det här valet mottagit färre klagomål än vid de föregående allmänna valen och de klagomål som inkommit har i tonalitet varit mindre aggressiva. Det har inte heller varit några incidenter som varit så allvarliga att personer kommit till skada eller som föranlett omfattande hantering i media och/eller sociala medier.

En händelse där kansliets personal känt otrygghet och/eller blivit utsatt för någon form av diskriminering är en händelse för mycket. Med detta sagt så är det få rapporter i enkäterna om diskriminering. Det är också relativt få valarbetare som i enkäten anger att de känt sig otrygga. Från allmänheten har inte inkommit några klagomål om att ett röstmottagningsställe skulle ha upplevts som otryggt.

I utbildningen av röstmottagare påtalades om vikten att motverka alla former av otillbörlig verkande av röstning. Särskilt diskuterades på utbildningen av röstmottagarna metoder för att undvika att väljare går flera bakom valbåset samtidigt som den väljare som behöver hjälp med att göra i ordning sin röst får den hjälp den behöver.

Inför valet ordnades en träff för alla partier som anmält deltagande i valet i Stockholms stad. Vid träffen deltog cirka 25 personer från 16 olika partier. Vid träffen informerade om valnämndens uppdrag och arbete inför och vid valen. Partierna fick möjlighet att ställa frågor, de fick ett ansikte och presidiet bidrog med att ge konkreta tips till nya partier. Det var bra att partier som inte sitter i kommunfullmäktige fick kännedom om att kansliets arbete och vad valnämndens ansvar för val innebär.

På valdagen var det derby på Tele 2 Arena. Några röstmottagare har noterat detta och upplevt en viss otrygghet innan de förstätt vad det handlade om. Derbyt diskuterades också vid den utvärdering som gjordes med säkerhet- och kommunikationsenheten. Om det hade hänt något med valet så hade det varit mycket olyckligt att polisens resurser använts till fotboll istället.

Precis som vid tidigare val, visar de synpunkter och klagomål som kommer in, att ett nytt enkelt valsedelssystem skulle väsentligt minska antalet incidenter och klagomål. Antalet väljare som betar sig aggressivt eller hotfullt mot valnämndens personal skulle också minska.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Valnämnden erbjöd vid de allmänna valen 2022 alla röstberättigade stockholmare, de som arbetar i Stockholm eller är på besök goda möjligheter att rösta. Stadens alla röstmottagningsställen var tillgängliga. Alla röstmottagare var väl utbildade för att säkerställa tillförlitligheten till valprocessen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Ingen

Analys

Inte aktuellt för nämndens verksamhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Ingen

Analys

Inte aktuellt för nämndens verksamhet.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

I syfte att vara kostnadseffektiva och säkerställa att nämnden kontinuerligt kan använda samma lokaler, utnyttjas i största möjliga mån de lokaler som staden har till sitt förfogande.

Stadens skolor används som vallokaler på valdagen och vid förtidsröstning stadens stadsbibliotek, medborgarkontor med fler. Vid inköp av material tas hänsyn till att det även ska kunna återanvändas vid kommande val.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls delvis

Analys

Det ekonomisk utfallet för året ger ett underskott med 2,2 mkr, vilket är 6 % högre kostnad än budgeterat. Underskottet beror främst på att nämndens kostnader för personal, säkerhet och tillgänglighet blivit högre än budgeterat.

Vid varje förtidsröstningslokal kan väljaren för ett dubblettröstkort, för utskrift krävs inloggning i Valmyndighetens valdatasystem, VALID. Valdatasystemet är nytt och det visade sig att säkerhetskraven för inloggning var rigorösa. För att hantera att lösa behörigheten för 450 röstmottagare och annan IT-hantering behövde nämnden anställa en person i två månader. Administrationen kring utbildningarna av röstmottagarna tog också mer personella resurser än budgeterat.

De nya reglerna om ökat skydd för valhemligheten skapade behov av mer personal för att hantera köer och ordningen i valsedelställen. På valdagen ökade bemanningen bland våra kontaktpersoner och dess medhjälpare väsentligt. För att hantera köer de sista dagarna vid förtidsröstningen tog kansliet kontakt med kulturförvaltningens evenemangsenhet och ett 30-tal personer fanns tillgängliga de sista dagarna för att hjälpa till.

Kostnaderna för säkerhet blev också högre än budgeterat. För att säkerställa att inget skulle hända med nämndens valmaterial ordnades med extra bevakning av lagret. Under juni - juli beställdes rondering 3 ggr per natt och från 1 augusti till valdagen fanns en nattvakt på plats. Vid mottagningen på valnatten förstärktes säkerheten väsentligt med bland annat larmbågar och ett flertal väktare i tjänst.

Nämndens kostnader till serviceförvaltningen ökade också. Bland annat på grund av att inläsningen från det valadministrativa systemet Kaskelot till LISA blev fel. I filen hade angetts milersättning i stället för kilometer. Ett misstag som behövde rättas till. Det har också varit mer frågor och hantering av röstmottagarna för valdagen än normalt. Det har berott på att gamla uppgifter i LISA har läst över den fil som kansliet skickar samt att Nordea precis vid valet ändrade sina rutiner. Inför detta val har nämnden också anslutit sig till TimRapporten för att hantera alla timanställda vid förtidsröstningen. Framgent kommer det att minska kostnaderna men administrationen för att få struktur på hanteringen ökade kostnaderna vid detta val.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter	105,7 %			92,4 %	100 %	100 %	VB 2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
resultatöverföringar							
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	105,7 %			92,4 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	6 %			-8 %	+/-1 %	+/- 1 %	2022

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Inom ramen för valnämndens uppdrag som regleras i vallagen strävar nämnden efter att använda skattemedlen så effektivt som möjligt. Det innebär att det av lagen framgår att valen ska genomföras med en hög tillgänglighet och det ska vara lätt att rösta för alla medborgare som är röstberättigade. I vallagen finns även regler om att ett röstmottagningsställe ska vara tillgängligt och värdeneutralt. Vidare regleras även graden av bemanning och utbildning av röstmottagare.

En överenskommelse med serviceförvaltningen om utökad intern kontroll av fakturor, avtalstrohet och attestflöde finns och uppföljning sker månadsvis.

Nämndmål: Tillgänglighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgängligheten till stadens röstningslokaler ska öka.

Analys

Enligt vallagen ska alla röstmottagningsställen vara tillgängliga och valet ska genomföras på ett sådant sätt att alla som vill rösta ska ges möjlighet att rösta.

Inför det allmänna valet i september besökte kansliet personal samtliga vallokaler och förtidsröstningslokaler. Lokalerna granskas utifrån den checklista som Myndigheten för Delaktighet tagit fram i samarbete med bland annat valnämndens kansli. En svårighet inför detta val har varit att bedöma hur den nya lagstiftningen avseende avskärmade valesdelarna skulle hanteras i lokalerna. Avskärmningen ska vara effektiv och det går inte att ställa upp hur många som helst. Det får inte bli för trångt eller blir insyn bakom avskärningarna. Det måste också tas hänsyn till ljusinsläpp, samt att den som sitter i rullstol eller permobil måste kunna tas sig bakom avskärmningen. Samtidigt måste det vara tillräckligt många avskärmade valesdelställen för att undvika alltför långa köer. Kansliet har inför valet gjort en översyn av alla

skyltar.

För att få hjälp med att hantera köer kontaktade kansliet kulturförvaltningen och dess evenemangsenhet. Runt 30 personer fanns tillgängliga de sista dagarna vid förtidsröstningen, och på valdagen, för att hjälpa till. I utbildningen och i informationen till kontaktpersonerna påtalades vikten av att hjälpa till vid köer och erbjuda stolar till äldre och funktionsnedsatta som har svårt att stå under en längre tid.

Nämnden har vid flera aktiviteter redogjort för sitt arbete med tillgänglighet. Detta har gjorts i samarbete med stadens funktionshindersombudsman, äldreombudsman, Sveriges kommuner och regioner och lokala råd för funktionshinderfrågor. Kansliet har även besökt ett antal intresseorganisationer och redogjort för nämndens arbete kring tillgänglighet samt om olika sätt för att kunna rösta.

Nämnden har organiserat förtidsröstning med begränsat öppethållande, vilket innebär att under en begränsad tid ha möjlighet att förtidsrösta på institutioner som vård- och omsorgsboenden, häktet med fler. Andelen institutioner där förtidsröstning erbjuds minskar vid varje val då de boende blir allt sämre och allt fler inte har förmågan att rösta längre. Vid detta val erbjöds röstning vid 45 institutioner var vid drygt 2000 röster togs emot. Det är en minskning med 20 platser sen valet 2018, den pågående pandemin har också påverkat att flera institutioner istället valde att dela ut budröstningskit till de boende.

För den som är sjuk, funktionsnedsatt eller av ålder inte kan tas sig till ett röstmottagningsställe finns också möjligheten att rösta med en ambulerande röstmottagare. Det är två röstmottagare som då åker hem till en person och tar emot en förtidsröst. Valnämnden hade under hela förtidsröstningsperioden fyra par röstmottagare och dessa tog emot drygt 350 röster.

Andelen personer som budröstade ökade vid detta val, vilket troligtvis var en effekt av den pågående pandemin.

Inför valet hade Myndigheten för Delaktighet tagit fram en film för röstmottagare där de informeras om vad de ska tänka på i mötet med personer med någon form av funktionsnedsättning. Filmen visades på alla utbildningar. Röstmottagarna informeras också om möjligheter att ta emot en röst utanför ett röstmottagningsställe. På alla röstmottagningsställena fanns också förstoringsglas för den som behövde.

För personer som har beviljad ledsagning i biståndsbeslut har valnämnden stått för kostnaden när brukare använt ledsagning för att rösta. Detta gäller även för personer som har behov av dövtolk.

Kansliet har i samarbete med överförmyndarnämnden informerat alla förvaltare och gode män om vikten att tillvarata sina huvudmäns rätt att rösta.

Tillgänglighet handlar även om att få hjälp med att förstå processen. I rekryteringen av röstmottagare har kansliet särskilt vinnlagt sig om att bemanna vallokaler och röstningslokaler med röstmottagare som pratar andra språk såsom arabiska, somaliska med flera.

För att lätt kunna hitta sin vallokal, och se vilken öppen förtidsröstningslokal som finns i ens närhet, har kansliet sen några val tillbaka tagit fram tjänsten rostaistockholm.se. Tjänsten är

mycket uppskattad och antalet sökningar är stort. Under valdagen gjordes 15 880 förfrågningar på vallokal. Det gjordes ungefär en förfrågan varannan sekund när aktiviteten var som störst. Totalt har det gjorts över 19 000 förfrågningar på vallokal för valdagen. Under förtidsröstningen gjordes cirka 42 000 förfrågningar på röstningslokaler.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Det ekonomiska utfallet ser ut på följande sätt:

Delprogram	Budget	Utfall	Utfall %
10 Nämnd	162	100	62
20 Kansli	9 940	14 675	148
30 Valmaterial	3 900	3 497	90
40 Vallokaler	3 559	5 677	160
50 Valdistrikt	25 005	22 830	91
60 Förtidsröstning	-6 634	- 7 758	86
70 Valdagen	746	576	77
80 Onsdagsräkning	963	446	46
90 Utbildning	858	620	72
Summa	38 500	40 663	106

Av de tilldelade medlen har 40,7 mkr förbrukats vid utgången av 2022, vilket motsvarar ca 106 % av budgeten. Huvuddelen av kostnaderna uppstår i samband med valen september. Nämnden har erhållit statsbidrag för kostnader för anordnande av förtidsröstning. Nämnden har fått 20,9 mkr vilket innebär minskad kostnad för nämnden med motsvarande summa.

En närmare analys, kommentarer av det bokföringsmässiga resultatet, visar följande:

10. Nämnd 162 tkr - Utfall 100 tkr 62 %

Kostnaderna avser den politiska ledningen av valarbetet, främst i form av arvoden till nämndens ledamöter och ersättare. Nämnden har under året haft 8 sammanträden. Den lägre kostnaden beror på att nämnden valt att inte utnyttja de budgeterade medlen för en gemensam konferens eller resa.

20. Kansli 9 940 tkr - Utfall 14 675 tkr 148 %

Här redovisas personal- och kontorskostnader för kansliets personal, kostnader för IT,

samtliga avgifter/kostnader till serviceförvaltningen samt indirekta kostnader för de övriga verksamhetsområdena. Under detta IKB finns även den informationsgrupp "call center" som är bemannad från några veckor innan valdagen. Den kraftigt ökade kostnaden beror på att kansliet har varit tvunget att bemannas mer än beräknat. Dessutom har kostnader för den ökade säkerheten belastat kansliet, likaså de kostnader som uppstod för köer och nya regler i röstningsförfarandet.

30. Valmaterial 3 900 tkr - Utfall 3 497 tkr 90 %

Delområdet omfattar nämndens kostnader för lagerhållning av valmaterial såsom valbås, valurnor m.m. samt inköp av valmaterial. Inom området ligger även kostnaderna för packning och utkörning av valmaterial. En del packning av valmaterial gjordes av personal knutet till kansliet så kostnaden blev lägre än beräknat.

40. Vallokaler 3 559 tkr - Utfall 5 677 tkr 160 %

Kostnaderna för vallokaler utgörs av arvode och ersättningar som betalas till våra kontaktpersoner och deras medhjälpare i de enskilda byggnaderna för iordningsställande av lokalerna samt bemanning under valdagen samt hyreskostnader för vallokaler. För att säkerställa ordningen i vallokaler på valdagen på grund av nya regler i vallagen har kansliet varit mycket generösa med att tillåta fler personer än tidigare att arbeta i informationen. Fler vallokaler har också förhyrts när det inte gått att nyttja kommunala lokaler.

50. Valdistrikt 25 005 tkr - Utfall 22 830 tkr 91 %

Kostnader för arvode till ordförande, vice ordförande och röstmottagare på valdagarna. Den lägre kostnaden beror främst på lägre sociala avgifter än beräknat. Budgeterat är 43 % sociala avgifter men det verkliga utfallet blev 33%. Orsaken är att många av röstmottagarna uppnått pensionsålder. Avhopp inför valdagen p.g.a milda symtom var också vanliga, helt enligt rekommendation.

60. Förtidsröstning - 6 634 tkr - Utfall 7 758 tkr 86 %

Delområdet omfattar den kostnad som nämnden har för att anordna förtidsröstning. I delområdet ingår även den s.k. institutionsröstningen. Största delen av kostnaderna avser lön till röstmottagare, transport och sortering av förtidsröster samt hyra av förtidsröstningslokaler. Kansliets personalkostnader för arbete med förtidsröstning är redovisat i kansliets kostnader (IKB 20) som också täcks av statsbidraget som uppgick till 26,9 mkr.

70. Valdagen 746 tkr - Utfall 576 tkr 77 %

Delområdet innefattar extra personalresurser på valdagen och mottagningspersonal och kostnader för mottagningen i Stadshuset.

80. Onsdagsräkningen 9 63 tkr - Utfall 446 tkr 46 %

Kostnader för personal och lokal för valnämndens preliminära rösträkning. Budget innehöll även kostnader för samma bemanning på torsdagen som på onsdagen. Vilket inte behövdes varför merparten av dessa medel ej utnyttjats.

90. Kurser 858 tkr - Utfall 620 tkr 72 %

Kostnader för lokal, förtäring och arvode till lärare vid obligatorisk utbildning av röstmottagare. Kostnaden är i realiteten högre då ersättning till utbildare och tryck av utbildningsmaterial har belastat kansliets budget.

Resultatenheter

-

Investeringar

-

Försäljningar av anläggningstillgångar

-

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

-

Ombudgeteringar

-

Medel för lokaländamål

-

Analys av balansräkning

Balansräkningen beskriver förvaltningens tillgångar och skulder.

Balansräkningen visar 2022-12-31 på tillgångar som uppgår till 146 930,70 kr.

Skuldsidan består av kortfristiga skulder om 595 131,65 kr. Av dessa är 555 443 kr leverantörsskulder och 44 660 kr upplupna kostnader.

Övrigt

-

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

-

Jämställdhet

-

Barns rättigheter

-

Nationella minoriteters rättigheter

-

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Valnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2022 varit tillräcklig.

Den interna kontrollen har varit tillräcklig. Verksamheten har genomförts rättssäkert och med gott resultat. De system och den verksamhet som nämnden ansvarar för har fungerat väl och inga avvikelser har skett. Serviceförvaltningen gör som extern part stickprovskontroller på fakturor och fakturaflöde. Serviceförvaltningen har inte identifierat några avvikelser

Systematiskt kvalitetsarbete

För att utveckla den interna kunskapen och förbättra internkontrollen har samtliga fast anställda medarbetare inför varje månadsrapport och tertial möte för att analysera resultatet och följa upp den interna kontrollen.

Efter ett genomfört val genomför kansliet en mängd utvärderingar. Dels i form av digitala enkäter till alla grupper som på något sätt arbetar i valet. Dels i form av fysiska träffar för att utvärdera och komma fram till förbättringar som kan göras till nästkommande val.

De synpunkter och klagomål som kommer fram från väljare genom enkäter m.m. hanteras i utvärderingarna som underlag för nästkommande val. Vad gäller de klagomål och synpunkter som kommer direkt till kansliet under valperioden från medborgare får givetvis ett svar, diarieförs och finns som underlag för kommande val.

Övrigt

-

Budgetavräkning - Fackförvaltning (med och utan investeringar)			
Period: 202201-202213	Förvaltning: 108		Kr
	Nämndens budget inkl budgetjust.	Nämndens utfall	Avvikelse
Drift och underhåll	65 400 000,00	67 621 998,07	-2 221 998,07
Avskrivningar	0,00	0,00	0,00
Internränta	0,00	0,00	0,00
Kostnader	65 400 000,00	67 621 998,07	-2 221 998,07
Verksamhetens intäkter	-26 900 000,00	-26 956 960,51	56 960,51
Intäktsförd investeringsinkomst	0,00	0,00	0,00
Intäkter (-)	-26 900 000,00	-26 956 960,51	56 960,51
Summa drift	38 500 000,00	40 665 037,56	-2 165 037,56
Investeringsplan			
Utgifter	0,00	0,00	0,00
Inkomster (-)	0,00	0,00	0,00
Summa investering	0,00	0,00	0,00
Exploateringsinkomster (budgeterade)	0,00	0,00	0,00
Investering netto inklusive exploateringsinkomster	0,00	0,00	0,00
Försäljningsbeting	0,00	0,00	0,00

Period 201514 är exkluderat i rapporten för att erhålla en korrekt investeringsplan.

Balansräkning						
Period: 202200-202213		Förvaltning: 108			Kr	
	IB 202200	Förändring 202201-202213	UB 202213			Totalt
			Externt	Stadens bolag	Internt	
Anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omsättningstillgångar	172 968,87	-26 038,17	10 924,70	0,00	136 006,00	146 930,70
15 Kundfordringar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16 Diverse kortfristiga fordringar	358,00	6 325,00	6 683,00	0,00	0,00	6 683,00
17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	172 610,87	-32 363,17	4 241,70	0,00	136 006,00	140 247,70
Summa Tillgångar	172 968,87	-26 038,17	10 924,70	0,00	136 006,00	146 930,70
Eget kapital	-37 099,07	448 200,95	411 101,88	0,00	0,00	411 101,88
20 Eget kapital	-37 099,07	448 200,95	411 101,88	0,00	0,00	411 101,88
Avsättningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Långfristiga skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kortfristiga skulder	-135 869,80	-422 162,78	-285 152,58	0,00	-272 880,00	-558 032,58
24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0,00	42 071,00	42 071,00	0,00	0,00	42 071,00
25 Leverantörsskulder	-97 733,80	-457 709,78	-327 223,58	0,00	-228 220,00	-555 443,58
26 Moms och särskilda punktskatter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-38 136,00	-6 524,00	0,00	0,00	-44 660,00	-44 660,00
Summa Skulder & Eget kapital	-172 968,87	26 038,17	125 949,30	0,00	-272 880,00	-146 930,70

Ekonomichefens underskrift

den

Handläggarens underskrift

den

Resultaträkning				
Förvaltning: 108				
Kr				
Period: 202201-202213				
	Externt	Stadens bolag	Internt	Totalt
Verksamhetens intäkter (-)	-26 956 960,51	0,00	0,00	-26 956 960,51
35 Bidrag	-23 143,00	0,00	0,00	-23 143,00
36 Försäljning av verksamheter och entreprenader	-26 933 793,00	0,00	0,00	-26 933 793,00
37 Försäljning av exploateringsfastigheter	-24,51	0,00	0,00	-24,51
Verksamhetens kostnader (+)	52 877 918,22	134 157,00	14 608 752,18	67 620 827,40
46 Köp av huvudverksamhet	0,00	0,00	0,00	0,00
49 Kostnader att fördela	0,00	0,00	0,00	0,00
50 Löner och arvoden	35 886 586,49	0,00	0,00	35 886 586,49
51 Löner ej arbetad tid	59 584,22	0,00	0,00	59 584,22
54 Kostnader för naturaförmåner	0,00	0,00	0,00	0,00
55 Kostnadsersättningar	89 934,26	0,00	0,00	89 934,26
56 Sociala och andra avgifter enligt lag och avtal	0,00	0,00	11 546 838,18	11 546 838,18
57 Pensionskostnader	3 615,00	0,00	0,00	3 615,00
60 Lokal- och markhyror	3 366 211,03	0,00	1 608 536,00	4 974 747,03
61 Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	13 665,00	0,00	7 530,00	21 195,00
63 Hyra/leasing av anläggningstillgångar	308 560,43	0,00	0,00	308 560,43
64 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	1 339 124,85	0,00	110 312,00	1 449 436,85
65 Kontorsmateriel och trycksaker	1 129 845,33	0,00	0,00	1 129 845,33
68 Tele- och IT-kommunikation samt postbefordran	34 367,06	3 726,00	34 033,00	72 126,06
69 Kostnader för transportmedel	82 498,57	0,00	0,00	82 498,57
70 Kostnader för transporter, frakt och resor	1 722 013,64	0,00	-981,00	1 721 032,64
71 Representation	15 212,78	0,00	0,00	15 212,78
72 Annonser, reklam och information	158 536,00	0,00	78 000,00	236 536,00
73 Försäkringar och riskkostnader	404 530,46	14 736,00	71 363,00	490 629,46
74 Övriga främmande tjänster	7 800 547,39	108 242,50	1 145 921,00	9 054 710,89
76 Diverse kostnader	463 085,71	7 452,50	7 200,00	477 738,21
Verksamhetens nettokostnader	25 920 957,71	134 157,00	14 608 752,18	40 663 866,89

Resultaträkning				
Period: 202201-202213	Förvaltning: 108			Kr
	Externt	Stadens bolag	Internt	Totalt
Avskrivningar (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Skatteintäkter (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Generella stadsbidrag och utjämning (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Verksamhetens resultat	25 920 957,71	134 157,00	14 608 752,18	40 663 866,89
Finansiella intäkter (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella kostnader (+)	1 170,67	0,00	0,00	1 170,67
85 Finansiella kostnader	1 170,67	0,00	0,00	1 170,67
Resultat efter finansiella poster	25 922 128,38	134 157,00	14 608 752,18	40 665 037,56
Extraordinära poster	0,00	0,00	0,00	0,00
Årets resultat	25 922 128,38	134 157,00	14 608 752,18	40 665 037,56

Ekonomichefens underskrift

_____ den

Handläggarens underskrift

_____ den

Anläggnings- och rörelsekapital	
Kr, Period: 202201-202213	Förvaltning: 108
Ingående balans anläggnings- och rörelsekapital	37 099,07
Drift	
Intäkter	-26 956 960,51
Kostnader	67 621 998,07
Summa	40 665 037,56
Investering	
Inkomster	0,00
Utgifter	0,00
Summa	0,00
Totalt	40 665 037,56
Stadskassans konto	
Externa inbetalningar	27 333 855,02
Interna inbetalningar	0,00
Externa utbetalningar	-23 759 646,08
Interna utbetalningar	-43 791 045,55
Summa	-40 216 836,61
Fordran/skuld stadskassan	448 200,95
Årets förändring av resultatfond	0,00
Årets förändring av anläggnings- och rörelsekapital	448 200,95
<i>(motsvarar årets förändring av eget kapital - bokförs konto 8901 & 2021)</i>	
Utgående balans nämndens anläggnings- och rörelsekapital	-411 101,88

Valnämnden

Handläggare

Eva Debels

Telefon: 08-508 29 262

Till

Valnämnden

Tjänsteutlåtande
Dnr: VN 2023-26 (94)
Sid 1 (6)
2023-01-23

Uppföljning av intern kontroll 2022, Valnämnden

Innehållsförteckning

Bedömning av nämndens interna kontroll.....	3
Uppföljning av nämndens internkontrollplan	4
Nämndens planerade uppföljning av den löpande kontrollen	4
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	4
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	6

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Valnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2022 varit tillräcklig.

Den interna kontrollen har varit tillräcklig. Verksamheten har genomförts rättssäkert och med gott resultat. De system och den verksamhet som nämnden ansvarar för har fungerat väl och inga avvikelser har skett. Serviceförvaltningen gör som extern part stickprovskontroller på fakturor och fakturaflöde. Serviceförvaltningen har inte identifierat några avvikelser

Uppföljning av nämndens internkontrollplan

Nämndens planerade uppföljning av den löpande kontrollen

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Process: Fakturahantering

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Kontroll av fakturor avseende kontering och underlag	Överenskommelse med serviceförvaltningen om stickprovskontroll av moms, kontering och fakturor	Kontroll kontering och underlag Alla fakturor behandlas av minst två personer på kansliet. En person godkänner och en person attesterar alla utbetalningar. Serviceförvaltningen som extern part gör på uppdrag av valnämnden månatliga kontroller av underlag och kontering. Inga avvikelser av vikt har upptäckts.

Process: Lokalförsörjning

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Behov av tillfälliga lokaler inventeras i god tid inför val. Kontakt tas med stadens fastighetsägare och externa fastighetsägare. Avtal skrivs så snart det är möjligt. Upphandling av tillfälliga röstringslokaler pågår och förväntas avslutas första kvartalet 2022.	Lokalbehov	Lokalregister granskas löpande.

Process: Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
-----------	----------------------	-------------------

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Budgetjustering	Månadsuppföljning	Prognos

Process: Nämndens prognosföljsamhet

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
<p>Tertialrapport. Överenskommelse med serviceförvaltningen om stöd och rådgivning i prognosarbetet. Sannolikt kommer valnämnden begära budgetjustering i tertialrapport 1. Storleken på stadsbidrag för valets genomförande beslutas första kvartalet 2022.</p>	Budgetuppföljning	Prognos T2

Process: Oegentligheter

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
<p>Fakturakontroll görs av godkännare och attestant. Överenskommelse med serviceförvaltningen om stickprovskontroller av fakturor. Antalet fakturor som kontrolleras eskaleras i samband med val.</p>	Månadsrapport	Kontroll av oegentligheter

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Process: Inköp och avtalstrohet

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Avtalstrohet	Vid inköp och attest av fakturor	Kontroll vid attest

Process: Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Uppföljning av förvaltningsplan för Kaskelot. Uppföljning av anställdas status gällande utbildningar i informationssäkerhet och dataskydd.	Uppföljning av förvaltningsplan och rapport från utbildningsportalen.	Informationssäkerhet
		Informationstillgång

|

GDPR Årsrapport

2022

Valnämnden

GDPR årsrapport
Januari 2023

Dnr: YYYY
Utgivningsdatum: 202X-MM-DD
Kontaktperson: Namn Namn

1 Bakgrund

Dataskyddsförordningen trädde i kraft som lag i Sverige den 25 maj 2018. Syftet med förordningen var att skapa enhetliga dataskyddsregler inom EU avseende respekt för privatlivet och rätten till skydd av personuppgifter enligt artikel 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Dataskyddsförordningen syftar även till att säkerställa det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna i EU.

Enligt dataskyddsförordningen är varje nämnd och bolagsstyrelse inom Stockholms stad ansvarig för att verksamheten följer dataskyddslagstiftningen vid hantering av personuppgifter. Det innebär att nämnd och bolagsstyrelse behöver informera sig, styra och följa upp sin verksamhet avseende behandlingen av personuppgifter.

Varje nämnd och bolagsstyrelse i Stockholms stad har i enlighet med dataskyddsförordningen utnämnt ett Dataskyddsombud ("DSO"). DSO:n har till uppgift att övervaka verksamhetens integritets- och dataskyddsregelefterlevnad samt att ge rekommendationer och rapportera direkt till högsta förvaltningsnivå.

Denna årsrapport är således ett medel för nämnd och styrelse att ta emot de råd och rekommendationer som DSO:n är skyldig att ge till ansvarig enligt dataskyddsförordningen samt för att få insyn i vad DSO:ns granskande arbete av verksamhetens status avseende integritet och dataskydd visar. Årsrapporten syftar till att nämnd/bolagsstyrelse ska kunna fatta beslut om prioriteringar, resurser och initiativ framåt. Detta samspel resulterar i att det blir enklare för ansvarig nämnd/bolagsstyrelse att visa hur de som personuppgiftsansvarig efterlever dataskyddslagstiftningen.

Dataskyddsförordningen bygger på grundläggande principer och en av dessa principer är ansvarsskyldigheten. Den innebär att nämnd eller bolagsstyrelse ska kunna *visa* att verksamheten efterlever dataskyddsförordningen. Årsrapporten är en mycket viktig del av denna *dokumenteringskyldighet*. Årsrapporten är även ett medel för nämnds/bolagsstyrelsens uppföljning och styrning av verksamhetens systematiska integritets- och dataskyddsarbete.

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Sammanfattning	5
3	Obligatoriska rapporteringsområden.....	6
3.1	Registerförteckning	7
3.2	Styrdokument	9
3.3	Tekniska och organisatoriska åtgärder för personuppgiftsbehandlingar	11
3.4	Konsekvensbedömningar	12
3.5	Individens rättigheter	14
3.6	Personuppgiftsincidenter	16
4	Genomförda granskningar under året.....	18
4.1	Sammanfattning	18
4.2	Syfte	18
4.3	Genomförda granskningar och deras resultat	18
4.4	DSO ger råd och rekommendationer till PUA.....	19
5	Risker inom dataskydd	20
5.1	Sammanfattning	20
5.2	Syfte	20
5.3	Resultatet av riskkartläggningen	20
5.4	DSO ger råd och rekommendationer till PUA.....	21
6	Planerade granskningar under det nya verksamhetsåret	22
6.1	Sammanfattning	22
6.2	Syfte	22
6.3	Planerade granskningar	22

2 Sammanfattning

I egenskap av Dataskyddsbud i Stockholms stads valnämnd lämnar jag följande årsrapport.

Under tillsynsåret har valnämndens verksamhet varit på en förhållandevis uppskalad nivå, med anledning av de uppgifter som åligger valnämnden under valår. DSO konstaterar att verksamhetens dataskyddsarbete håller en relativt hög nivå och att flera av förra tillsynsårets föreslagna åtgärder har åtgärdats på ett lämpligt sätt.

DSO har granskat de sex obligatoriska granskningsområdena, samt utfört en granskning utöver de obligatoriska. Inledningsvis konstaterar DSO att verksamheten i god utsträckning uppfyller de krav som ställs enligt dataskyddsförordningen och enligt den aktuella rapporten. DSO återger däremot nedan de områden där vissa brister förekommer.

- DSO rekommenderar att valnämnden sprider kunskap och information internt om personuppgiftsincidenter och hur de ska hanteras. Detta gäller även tim- och projektanställd personal.
- DSO rekommenderar att valnämnden särskilt granskar förändringen i systemet Kaskelot och beslutar om riskvärderingen är korrekt och om en ny konsekvensbedömning annars behöver genomföras.

3 Obligatoriska rapporteringsområden

Denna årsrapport spänner över sex obligatoriska rapporteringsområden som Personuppgiftsansvarig som ett minimum ska informera sig om årligen för att kunna anses leda och styra dataskyddsarbetet så som dataskyddsförordningen avser.

De obligatoriska rapporteringsområdena är registerförteckning, styrdokument, tekniska och organisatoriska åtgärder för personuppgiftsbehandlingar, konsekvensbedömningar, individens rättigheter och personuppgiftsincidenter.

Nedan redogörs för nämndens eller bolagets status och DSO:ns slutsatser samt rekommendationer gällande de obligatoriska rapporteringsområdena efter DSO:ns genomförda uppföljning och granskning.

3.1 Registerförteckning

3.1.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Antal behandlingar som är registrerade?	34
Har nödvändiga uppdateringar gjorts?	Ja
Bedöms registerförteckningen vara fullständig?	Ja
Har verksamheten lämpliga rutiner för registerföring?	Ja

3.1.2 Syfte

I artikel 30, GDPR, anges en skyldighet för varje personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde att upprätta ett register över samtliga personuppgiftsbehandlingar som utförs under dess ansvar.

När registerförteckningen är upprättad skapar den en intern synlighet och förståelse för vilka personuppgifter som behandlas samt hur de hanteras. Registerförteckningen är därför dataskyddsarbetets centrala utgångspunkt och bas som säkerställer att verksamheten beaktar att det ska finnas en laglig grund för all personuppgiftsbehandling.

Det är viktigt att personuppgiftsansvarige får information om hur komplett verksamhetens förteckning är. Om dokumenteringskravet uppfylls kan verksamheten arbeta effektivt, systematiskt och riskbaserat och samtidigt värna individens integritet, särskilt när känsliga och särskilt skyddsvärda personuppgifter behandlas av verksamheten.

Att ha en registerförteckning på plats leder till att verksamheten kan arbeta mer resurs- och kostnadseffektivt med sitt systematiska och riskbaserade dataskyddsarbete. Man kan styra insatserna där de gör störst nytta.

Syftet med detta rapporteringsområde är således att rapportera till personuppgiftsansvarige hur väl verksamhetens har lyckats

inventera sina personuppgifter och de personuppgifter som behandlas för annans räkning och upprätta en registerförteckning.

Eftersom inventeringen av personuppgifter i sig är avgörande för allt det fortsatta dataskyddsarbetet inom verksamheten, är denna lägesbild en av de viktigaste slutsatserna som personuppgiftsansvarige behöver förstå och ta ställning till inför det planerade åtgärdsarbetet under nästa verksamhetsår.

3.1.3 Resultat

DSO kontrollerar hur många behandlingar som registrerats

Valnämndens registerförteckning hade vid föregående tillsyn 34 st. behandlingar registrerade. Valnämndens personuppgiftsregister är skapad i excel, varpå rapport från Draftit inte bifogas.

DSO kontrollerar om nödvändiga uppdateringar gjorts

Valnämnden har uppdaterat registerförteckningen utifrån de anmärkningar som DSO lämnade vid föregående tillsyn.

DSO bedömer hur fullständig registerförteckningen är

DSO noterar att registerförteckningen är mer behandlingsorienterad än systemorienterad och att det talar för en god fullständighet. Vid föregående tillsyn konstaterade DSO att ett flertal poster saknade information, främst vad gäller rättslig grund. Valnämnden uppger att de har åtgärdat detta och att de ska granska registerförteckningen igen under kommande våren. DSO bedömer därmed att registerförteckningen är att anse som fullständig.

DSO bedömer om verksamheten har lämpliga rutiner för registerföring

Registerförteckningen har tagits fram i samråd med DSO. DSO konstaterade vid föregående tillsyn att verksamheten saknar nedtecknade rutiner för arbete med registerförteckning. På grund av valnämndens periodiska arbetssätt bedömer däremot DSO att en sådan nedtecknad rutin inte är nödvändig med beaktande av verksamhetens omfång.

3.1.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.1.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO rekommenderar att verksamheten fortsätter arbeta löpande med registerförteckningen utifrån att nya behandlingar förs in eller att gällande behandlingar förändras. Vidare bör nämnden granska registerförteckningen årsvis för att säkerställa att den återspeglar nämndens personuppgiftsbehandlingar.

3.2 Styrdokument

3.2.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Finns lämplig styrande dokumentation på plats?	Ja
Håller innehållet i de existerande dokumenten lämplig kvalitet?	Ja
Är dokumenten pedagogiska och ger de ett tillräckligt stöd?	Ja
Är dokumenten uppdaterade?	Ja
Finns ägare till dokumenten utpekade, så att uppdateringar kan bli gjorda vid behov?	Ja

3.2.2 Syfte

Området syftar till att personuppgiftsansvarige genom styrdokument ska kunna visa att den bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete och att den styr sina medarbetares hantering av personuppgifter. Genom styrdokument kommunicerar personuppgiftsansvarige till medarbetare i sin verksamhet om vad som gäller och vad som förväntas av medarbetarna, när de hanterar personuppgifter. Att styrdokument finns nedtecknade, beslutade och kommunicerade medför att medarbetaren får dataskyddsinformation och kan behålla kunskapen över tid och tillämpa den på ett konsekvent sätt. En röd tråd i Dataskyddsförordningen är att viktiga arbetssätt och rutiner ska vara dokumenterade. Detta följer bland annat av kravet på att den personuppgiftsansvarige måste kunna visa att dataskyddsförordningens principer för behandling av personuppgifter efterlevs (artikel 5).

Rapporteringen av området är tvådelad: dels ska DSO bedöma om verksamheten har relevanta styrdokument antagna och på plats, dels ska rapporteringen visa om dokumentationen innehållsmässigt håller en lämplig kvalitet, i vilket ingår bl.a. att dokumentationen ska vara uppdaterad och aktuell.

3.2.3 Resultat

Finns lämplig styrande dokumentation på plats?

DSO konstaterar att med beaktande av valnämndens periodiska arbetssätt så är behovet av unik upprättad styrande dokumentation förhållandevis lågt, inte minst mellan valåren. Valnämnden tar del och följer de av stadsledningskontorets skapade dokument och rutiner inom dataskyddsområdet. Valnämnden har även en nedtecknad rutin för hantering av personer med skyddad identitet. Sedan föregående tillsyn har nämnden även antagit en central rutin för incidentrapportering samt nämndspecifika riktlinjer för informationssäkerhet. All personal genomgår de obligatoriska dataskyddsutbildningar som staden publicerar. Av den anledningen bedömer DSO att lämplig styrande dokumentation finns på plats.

DSO bedömer om innehållet i existerande dokument håller lämplig kvalitet

DSO har gjort stickprovskontroll i det av SLK tillhandahållna dokumentet "Stadsledningskontorets rutin för hantering av säkerhetsincidenter". DSO bedömer att innehållet i dokumentet håller lämplig kvalitet.

3.2.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.2.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Med beaktande av valnämndens periodiska arbetsätt så bedömer DSO att verksamhetens arbete med styrande dokumentation är på en lämplig nivå. Framöver rekommenderar DSO att verksamheten successivt upprättar sådana rutiner och riktlinjer som är av särskilt intresse för valnämnden, i de fall ett sådant behov skulle uppstå.

3.3 Tekniska och organisatoriska åtgärder för personuppgiftsbehandlingar

3.3.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur många av personuppgiftsbehandlingarna som finns i verksamheten har informationsklassats?	Internt system "Kaskelot" har aktuell informationssäkerhetsklassning. De centrala systemen t.ex. eDok, mailsystem, servrar hos TietoEvery, Lisa, Agresso mm. lutar man på det arbete systemägare gör.
Är klassade personuppgiftsbehandlingar aktuella?	Ja

3.3.2 Syfte

För att kunna skydda information (inklusive personuppgifter) med rätt slags skydd så ska verksamheten informationsklassa sin information. Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet

föreskriver att alla stadens informationstillgångar ska vara klassade med stöd av SKR:s verktyg KLASSA. Utan informationsklassningen har verksamheten inte förutsättningar att välja rätt åtgärder för att skydda sin information. Det är därför av stor betydelse för dataskyddsarbetet att personuppgiftsansvarige ges en uppdaterad bild varje år av huruvida informationsklassning är genomförd för personuppgifter som verksamheten hanterar.

Ansvaret för att informationsklassning genomförs ligger på den del av verksamheten som är informationsägare. En första kontrollpunkt måste därför vara om en informationsägare eller en informationsägarrepresentant med ansvar för klassning är identifierad i verksamheten. Om en ansvarig för klassningen inte har pekats ut och känner till sitt ansvar för uppdraget, minskar sannolikheten avsevärt att en klassning faktiskt initieras.

Notera att enbart sådan informationsklassning som avser behandling eller system som omfattar personuppgifter är av intresse för DSO:s årsrapportering.

3.3.3 Resultat

Personuppgifter för icke anställda behandlas i det valadministrativa systemet Kaskelot. Kaskelot är informationssäkerhetsklassad i KLASSA den 25 augusti 2020 i nivåerna: Konfidentialitet 2, Riktighet 2 och Tillgänglighet 2. Systemet innehåller personuppgifter såsom personnummer, adress och kontaktuppgifter. Inga särskilt skyddsvärda personuppgifter registreras. Personer med skyddade uppgifter hanteras särskilt. Systemet har nyligen förändrats vilket innebär att en ny riskanalys kommer att genomföras.

De övriga IT-system som ingår i valnämndens verksamhet är beslutade om från SLK:s håll. Valnämnden hanterar även personuppgifter i Valmyndighetens system VALID. Personuppgifter hanteras enligt de riktlinjer som Valmyndigheten fastställt valnämnden har utpekad ansvarig person för informationsklassning Roger Wihlborg.

3.3.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.3.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO ger rådet att informationsklassa eventuella framtida användning av nya IT-system och att fortsättningsvis bibehålla en god nivå av informationssäkerhetskunskap inom verksamheten. DSO rekommenderar även att nämnden granskar förändringen av systemet Kaskelot och säkerställer att riskvärderingen fortfarande är korrekt eller genomför en ny sådan om det behövs.

3.4 Konsekvensbedömningar

3.4.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Har man identifierat alla behandlingar som det borde göras konsekvensbedömningar av?	Ja, eventuellt ska en konsekvensbedömning göras avseende en ny förändring av Kaskelots system
Har alla potentiella högriskbehandlingar konsekvensbedömts?	Ja, hittills har valnämndens system Kaskelot inte bedömts som högrisk
Är de genomförda bedömningarna aktuella?	-

3.4.2 Syfte

Konsekvensbedömningen hjälper en organisation att identifiera och minimera integritetsriskerna för personuppgifter som behandlas i projekt eller linjeverksamhet. En konsekvensbedömning har till syfte att identifiera och dokumentera risker kopplade till en viss behandling, samt att bedöma sannolikheten och konsekvensen om riskscenariot skulle inträffa. Baserat på bedömningen kan/ska riskförebyggande åtgärder vidtas.

Konsekvensbedömningen anses liksom registerförteckning och informationsklassning som ett viktigt verktyg för verksamhetens dataskyddsarbete. Kravet på konsekvensbedömning är dessutom uttryckligen angivet i GDPR och ska utföras för alla nya behandlingar som ”sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter” (artikel 35.1). Det är viktigt att personuppgiftsansvarige genom årsrapporten får en uppdaterad bild av hur fullständig verksamhetens situation är i fråga om konsekvensbedömningar avseende dataskydd.

3.4.3 Resultat

Har man identifierat alla behandlingar som det borde göras konsekvensbedömningar av?

I dataskyddsarbetet och vid inventering har inga behandlingar hittills bedömts som högriskbehandlingar. En ny förändring i systemet Kaskelot, avseende personer med skyddad identitet,

innebär att valnämnden eventuellt kommer att genomföra en konsekvensbedömning för detta i framtiden.

Har konsekvensbedömning gjorts för alla potentiella högriskbehandlingar av personuppgifter?

-

Är de genomförda konsekvensbedömningarna aktuella?

-

3.4.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
x	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.4.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO ger rådet att valnämnden fortsättningsvis kontinuerligt värderar och identifierar de personuppgiftsbehandlingar som kan tänkas utgöra hög risk och kräva konsekvensbedömning. DSO rekommenderar att valnämnden särskilt beaktar förändringen i systemet Kaskelot och beslutar om en konsekvensbedömning behöver genomföras.

3.5 Individens rättigheter

3.5.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur många begäran (om registerutdrag, begränsning, radering etc.) har inkommit från registrerade personer?	2
Hur många av dessa begäran har hanterats av verksamheten inom 30 dagar?	2

3.5.2 Syfte

Registrerade personer har enligt dataskyddsförordningen (artikel 12–22) ett antal rättigheter som på olika sätt garanterar att den registrerade personen har insyn i hur dennes personuppgifter hanteras samt har en viss kontroll över personuppgiftsbehandlingen. Det är ett krav enligt förordningen att den personuppgiftsansvarige tillgodoser rättigheterna i fråga.

Rättigheterna medför en rätt att ställa krav på att verksamheten vidtar vissa åtgärder, exempelvis att lämna ut ett så kallat registerutdrag eller att rätta vissa uppgifter. (Radering, den så kallade ”rätten att bli glömd”, är sällan aktuell i någon större mån eftersom stadens organ lyder under krav på bevarande till följd av offentlighetsprincipen.) Verksamheten har enligt dataskyddsförordningen artikel 12.3 en skyldighet att vidta åtgärder inom trettio dagar efter att ha mottagit begäran. (Notera även att det finns undantagssituationer angivna i artikel 12.3, där svarsfristen kan förlängas till mer än en månad.)

Dataskyddsbudet har en roll i att granska efterlevnaden, identifiera brister samt ge råd och stöd i hur processer och rutiner för att tillgodose rättigheterna bör utformas.

Om verksamheten inte klarar av att hantera en begäran från registrerade personer i enlighet med dataskyddsförordningens krav, kan det skada allmänhetens förtroende för hur staden hanterar personuppgifter. Det kan även leda till tillsynsärenden från IMY:s sida, med sanktioner som följd. Det är därför viktigt att personuppgiftsansvarige regelbundet ges en bild av i vilken mån

verksamheten klarar av att leva upp till regelverkets krav på att hantera begäran inom föreskriven tidsfrist.

3.5.3 Resultat

Har verksamheten förutsättningar att hantera registrerades rättigheter inom föreskriven tidsfrist?

Under 2022 har en begäran om radering samt ett klagomål inkommit. Valnämnden har kunnat hantera båda dessa ärenden. I systemet Kaskelot finns sedan 2019 en enkel funktion för att kunna ta bort en person helt ur registret. Personer som begär att bli glömda och som haft förordnande som röstmottagare tas bort ur systemet, men person och uppdrag levereras till stadens E-arkiv för bevarande enligt gällande regler. DSO bedömer att verksamheten har goda förutsättningar för att hantera registrerades rättigheter inom föreskriven tidsfrist.

3.5.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.5.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO uppmuntrar verksamheten att fortsättningsvis tillmötesgå begäran om att utöva registrerades rättigheter på en sådan god nivå som de i dagsläget gör.

3.6 Personuppgiftsincidenter

3.6.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur upptäcks personuppgiftsincidenter?	Valnämnden har inte haft någon incident under 2022.
Hur många personuppgiftsincidenter har dokumenterats?	Ingen
Hur många av dessa har ansetts behöva rapporteras (till IMY resp. till berörda personer) och inte?	Ingen
Hur många av incidenterna har rapporterats i tid till tillsynsmyndigheten?	-

3.6.2 Syfte

Med begreppet personuppgiftsincident avses enligt dataskyddsförordningen (artikel 4.12) ”en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats.”

Hantering av personuppgiftsincidenter är en viktig och obligatorisk komponent bland dataskyddsförordningens olika verktyg för att åstadkomma en god personuppgiftshantering. Incidenthanteringen består av två huvudsakliga moment – dokumentering respektive rapportering. Stadens mall för DSO:s årsrapport är avsedd att fokusera på rapporteringen.

Rapporteringsskyldighet gäller som huvudregel för alla personuppgiftsincidenter. Undantag från rapporteringsskyldigheten gäller enbart om det är ”osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter” (se artikel 33). Detta innebär att de flesta personuppgiftsincidenter ska rapporteras till IMY, och då inte senare än 72 timmar efter att verksamheten fått vetskap om incidenten. Om personuppgiftsincidenten sannolikt leder till hög risk för fysiska

personers rättigheter och friheter, ska rapportering även ske till de berörda registrerade personerna, utan dröjsmål.

Dataskyddsförordningen delar alltså in personuppgiftsincidenter i tre kategorier: ingen rapportering, rapportering till IMY samt rapportering även till de berörda personerna.

Om en organisation brister i förmåga att rapportera personuppgiftsincidenter i tid kan leda till sanktioner från IMY:s sida. DSO:ns årsrapportering är därför avsedd att kartlägga detta, samtidigt som det finns möjlighet att redovisa vilka typer av personuppgiftsincidenter som inträffat, incidenternas allvarsgrad etc.

Notera att enligt dataskyddsförordningen artikel 33.5 ska alla personuppgiftsincidenter dokumenteras, det vill säga även i de fall då incidenten inte ska rapporteras till IMY. Bristande dokumentering står i strid med Dataskyddsförordningen och leder även till problem med att ta fram korrekta siffror till årsrapporteringen avseende hur väl verksamheten lever upp till rapporteringsfristerna. Enligt artikel 33.5 är det ett krav att dokumentera omständigheterna kring personuppgiftsincidenten, dess effekter och de korrigerande åtgärder som vidtagits. Dokumentationen ska göra det möjligt för den egna organisationen att förbättra sin personuppgiftshantering genom systematiskt kvalitetsarbete och för tillsynsmyndigheten (IMY) att kontrollera efterlevnaden. Bristande dokumentation är sanktionsgrundande.

3.6.3 Resultat

Hur väl förmår verksamheten att rapportera personuppgiftsincidenter i tid till Integritetsskyddsmyndigheten?

Eftersom inga personuppgiftsincidenter har skett under tillsynsåret så kan inte DSO uttala sig om valnämndens förmåga att rapportera personuppgiftsincidenter i tid till IMY.

3.6.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
x	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.6.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

I föregående årsrapport rekommenderade DSO valnämnden att sprida kunskap och information internt om personuppgiftsincidenter och hur de ska hanteras. Valnämnden har med anledning av de ökade arbetsuppgifter som uppstod i samband med valet ännu inte åtgärdat detta. DSO uppmuntrar verksamheten att kontinuerligt påminna internt om hur personuppgiftsincidenter ska hanteras.

4 Genomförda granskningar under året

4.1 Sammanfattning

Genomförda granskningar:

- *Agerande med anledning av Schrems II-domen*

4.2 Syfte

En av dataskyddsombudets centrala uppgifter är att övervaka verksamhetens efterlevnad av dataskyddsförordningen. En viktig del av detta arbete är att göra återkommande granskningar av hur väl dataskyddsförordningen efterlevs. Resultaten av granskningarna påverkar i stor utsträckning vilka beslut verksamheten behöver fatta i fråga om dataskyddsåtgärder. För personuppgiftsansvarige är det därför av stor betydelse att få rapportering om vilka granskningar som gjorts under tillsynsåret och vad resultaten av granskningarna är.

4.3 Genomförda granskningar och deras resultat

Granskning 1 - Agerande med anledning av Schrems II-domen

Under 2020 kom avgörandet Schrems II från EU-domstolen. Där slog domstolen fast att Privacy Shield-avtalet mellan EU och USA inte gav ett tillräckligt skydd för personuppgifter när dessa förs över till USA. Ogiltigförklarandet innebär att verksamheter inte längre kan stödja sig på Privacy Shield som grund för att överföra personuppgifter till USA. DSO har därför valt att granska verksamhetens agerande med anledning av Schrems II-avgörandet.

DSO konstaterar inledningsvis att verksamheten uppvisar god kunskap om avgörandet och de konsekvenser avgörandet har fått på dataskyddsområdet i stort. Det finns en tydlig förståelse i verksamheten om de problem som tredjelandsöverföring till USA innebär. Som exempel på den goda medvetenheten så använder verksamheten endast ett system som kan innebära tredjelandsöverföringar och verksamheten har avseende detta vidtagit säkerhetsåtgärder i form av kryptering. Vad dock specifikt gäller datasystemet Kaskelot kan dock konstateras att hemsidan, utan att informera besökare om detta använder tre stycken s.k. ”cookies” – User, Session samt Anti forgery token (som skyddar

mot cross site scripting). Valnämnden har vidtagit åtgärder för att dels se till att ingen av dessa cookies innebär att användares personuppgifter förs över till tredje land, dels se till att besökare på den externa webbplatsen för röstmottagare får information och bereds möjlighet att godkänna dessa.

DSO har även granskat valnämndens närvaro på sociala medier. DSO konstaterar att verksamheten inte har någon sådan.

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
x	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

4.4 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO uppmantrar verksamheten att se över användandet av och besökares möjlighet att godkänna cookies vid besök på Kaskelots webbplats. Man bör även fortsatt ha i åtanke den risk som föreligger vid användning av sociala medier och andra system som ägs av amerikanska företag, nämligen att det sker tredjelandsoverföringar och att verksamheten därigenom förlorar kontrollen över sin personuppgiftsbehandling.

5 Risker inom dataskydd

5.1 Sammanfattning

Relevanta risker inom verksamheten:

- *Känsliga personuppgifter*

5.2 Syfte

Med anledning av valnämndens nedskalade verksamhet så bedömer DSO att verksamhetens dagliga arbete inte innehåller några särskilt stora risker ur dataskyddshänsyn. Däremot menar DSO att det är viktigt att ändå lyfta de aspekter av verksamhetens natur som medför särskild aktsamhet.

5.3 Resultatet av riskkartläggningen

Risk 1 – Känsliga personuppgifter

Enligt art. 9.1 i Dataskyddsförordningen så utgör *politiska åsikter* känsliga personuppgifter. Valnämndens personuppgiftshantering har ett tätt naturligt samband med sådana personuppgifter. Av den anledningen vill DSO lyfta valnämndens skyldighet att vidta särskild aktsamhet för sin personuppgiftsbehandling vad gäller uppgifter om registrerades politiska åsikter.

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
x	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

5.4 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

DSO uppmuntrar verksamheten att fortsättningsvis hålla en god kunskapsnivå om den aktsamhet som följer av valnämndens befattning med känsliga personuppgifter. DSO vill rikta ett särskilt fokus på att verksamheten påtalar den aktsamheten för nyanställda.

6 Planerade granskningar under det nya verksamhetsåret

6.1 Sammanfattning

Relevanta granskningsområden inom verksamheten:

- *Dataskyddsarbete i relation till uppskalad verksamhet*
- *Hantering av personuppgiftsincidenter*

6.2 Syfte

Det granskande arbetet är en av dataskyddsombudets viktigaste uppgifter. Granskningsområdena har valts utifrån ett riskbaserat synsätt, det vill säga att fokus läggs på områden där verksamhetens mest relevanta risker har identifierats i riskanalysen och i de övriga rapporteringspunkter i årsrapporten som visar på brister.

6.3 Planerade granskningar

Granskning 1 – Dataskyddsarbete i relation till uppskalad verksamhet

DSO har i avsnitt 4 granskat hur väl verksamheten är rustad för den uppskalade verksamheten och bedömt att valnämnden är väl rustade i sitt dataskyddsarbete.

Med anledning av valnämndens uppskalade verksamhet till följd av det kommande valet, så väljer DSO att till nästa tillsynsår granska hur verksamhetens dataskyddsarbete i realiteten följt den uppskalade verksamheten. DSO kommer att lägga fokus på vilket stöd nyanställda fått i dataskyddsfrågor, inbegripet utbildning, lättillgängliga rutiner och riktlinjer samt vilken nivå på generell dataskyddskultur som förekommer i det dagliga arbetet.

Granskning 2 – Hantering av personuppgiftsincidenter

I takt med den uppskalade verksamheten så ökar även risken för att personuppgiftsincidenter sker. Verksamhetens hantering av personuppgiftsincidenter är en grundläggande del av dataskyddsarbetet och skyddet för de registrerades fri- och rättigheter. DSO väljer därför att granska hur verksamheten hanterar personuppgiftsincidenter, samt hur väl rustad verksamheten är för att hantera sådana. DSO uppmanar valnämnden att lägga särskilt fokus på att utbilda verksamheten på vad en personuppgiftsincident

är och hur de ska hanteras, särskilt inbegripet den tidsfrist som finns för att anmäla vissa personuppgiftsincidenter till IMY.

Stockholm 2023-01-27

Simon Jernelöv, Externt DSO för valnämnden, Stockholms stad,
och Ebba Holm, dataskyddsjurist.

Redovisning av grundläggande baskrav för informations säkerhet

Vid frågor kontakta Funktionen för stadsövergripande informations säkerhet, vid avdelningen för it och digitalisering, stadsledningskontoret.
 Redovisningen ska fyllas i och biläggas nämndens/bolagets verksamhetsberättelse för 2022.
 E:post: funktion.slk.informationssakerhetcentralt@stockholm.se

Kommentar

Anvisningar

Detta dokument ger anvisningar om hur nämnder och bolag ska redovisa sin följsamhet till ett urval av kraven från stadens riktlinjer för informations säkerhet. Urvalet är gjort för att representera några av de mest grundläggande baskraven som en nämnd/bolag har att genomföra för att kunna visa att nämnden/bolaget leder och styr risker inom informations säkerhetsområdet enligt lagkrav och riktlinjer. Notera att det finns lagkrav på informations säkerhetsområdet som innebär att nämnd/styrelse genom dokumentation ska kunna visa sin efterlevnad till de krav som gäller för verksamheten, varför redovisningen fyller en funktion även i det avseendet. Baskraven i denna anvisning är inte uttömmande för det informations säkerhetsarbete som nämnden/bolaget har att genomföra enligt krav i lagar och riktlinjer.

Anvisningen är avsedd att besvaras med stöd av den *lokala informations säkerhetssamordnaren* som är sakkunnig och utgör förvaltningschefens/bolagschefens primära stöd.

Syftet med informations säkerhetsarbetet är att skapa förutsättningar att ändamålsenligt och effektivt nå stadens mål om trygg, effektiv och modern storstad för stadens invånare, företagare och besökare. Stockholm har som ambition att bli världsledande inom digitaliseringsområdet vilket ytterligare adresserar vikten av dessa frågor.

Den uppföljning som anvisas i detta dokument är även en del av den interna kontrollen som stadens verksamheter inklusive den centrala informations säkerhetsfunktionen är skyldig att utöva för att visa att stadens verksamheter bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat.

Informations ägarens ansvar

Nämnden/bolagsstyrelsen är ytterst informations ägare, tillika personuppgiftsansvarig, i sin verksamhet. Informations ägaren ansvarar för att den information som verksamheten hanterar är riktig och tillförlitlig samt ansvarar för hur informationen hanteras och sprids. Det är därför ett budgetuppdrag för nämnder och bolag att arbeta systematiskt och ändamålsenligt med informations säkerhet.

Förvaltnings- och bolagschef är nämnden/styrelsens operativa informations ägarrepresentant i linjen. Förvaltnings- och bolagschef ansvarar för styrningen och resurs sättningen av det lokala informations säkerhetsarbetet. Förvaltningschef/bolagschef ska årligen tillse att verksamhetsplanen omfattar relevanta informations säkerhetsaktiviteter samt följa upp utfallet av detta arbete. Avsikten med denna anvisning är att hjälpa förvaltnings- och bolagschefer tillse att vissa grundläggande baskrav planeras in i nästföljande verksamhetsplan och följs upp årligen.

Redovisning av grundläggande baskrav

	Krav	Status	Kommentar
1	Förvaltningschef/bolagschef har inrättat en <i>ändamålsenlig organisation</i> ¹ med tillräckliga resurser för att hantera verksamhetens aktiviteter ² för informations säkerhet inklusive dataskydd samt övriga områden ³ .	Ja	Valnämnden har en informations säkerhetssamordnare och ett dataskyddsombud.
2	Förvaltningschef/Bolagschef har fastställt en <i>lokal anvisning</i> ⁴ som beskriver hur stadens övergripande ledningssystem för informations säkerhet omhändertas i den egna verksamheten.	Ja	Valnämnden följer stadsledningskontorets anvisningar.
3	Förvaltningschef/bolagschef har tillsett att dataskyddsombudet har en <i>självständig och oberoende ställning</i> ⁵ och rapporterar till nämnd/styrelse ⁶ .	Ja	Valnämnden har anlitat ett externt dataskyddsombud som finns på JPifonet.

4	Förvaltningschef/bolagschef har tillsett a) att verksamhetens informationsmängder ⁷ har kartlagts samt b) att de viktigaste informationsmängderna även har klassat och riskbedömts.	a) Ja b) Ja	a) Registerförteckningen är uppdaterad. b) Informationssäkerhetsklassning är gjord.
5	Förvaltningschef/bolagschef har tillsett att verksamheten, utifrån riskprioritering ⁸ , har följt upp implementeringen av skyddsåtgärder för de viktigaste informationsmängderna. Skyddsåtgärderna berör både den egna verksamheten samt leverantörer/biträden.	Ja	Leverantören har fått visa vilka skyddsåtgärderna har vidtagit.
6	Förvaltningschef/bolagschef har säkerställt att registerförteckningen ger en rättvisande bild av verksamhetens personuppgiftsbehandlingar och hålls uppdaterad.	Ja	
7	Förvaltningschef/bolagschef har informerat sig om att verksamhetens informationssäkerhetsrisker hanteras i en handlingsplan ⁹ , samt beslutat om vilka av dessa som tas om hand i verksamhetsplanen för nästkommande år.	Ja	

Fotnoter:

1) Olika verksamheter behöver utforma och införa stöd på olika sätt för att få bästa effekt, det är det som avses med begreppet *ändamålsenlig organisation*.

2) *Exempel på möjliga aktiviteter som ska utföras för att informationssäkerhetsarbetet inkl. dataskydd följer nedan. Aktiviteterna utgör en sorts verktygslåda:*

Informationsklassning, riskanalys, riskbehandling, behörighetsstyrning, uppföljning av behörigheter, kravställning i avtal, säkerhetshantering i förvaltningsarbete, upphandlingar, och projekt, uppföljning av skyddsåtgärder för egen- resp. leverantörs verksamhetsprojekt för etablering av dataskydd, registerförteckningar, konsekvensbedömningar, upprättande av personuppgiftsavtal med instruktioner, översyn och statusrapportering, inventering och hantering av 3:e-landsöverförande, juridisk omvärldsbevakning av. GDPR och dataskyddspraxis

3) Övriga områden som ställer säkerhetskrav varierar beroende på den verksamhet som bedrivs och kan t.ex. avse NIS-direktivet, patientdatalagen, tillgänglighetsdirektivet, m.m.

4) Den så kallad lokala anvisningen är ett dokument som beskriver den inrättade organisationen som ska hantera verksamhetens aktiviteter för informationssäkerhet (det är alltså ett dokument som beskriver kravpunkten 1 - *Ändamålsenlig organisation*). Den lokala anvisningen ska minst beskriva ansvarsfördelningen inom förvaltningens/bolagets egna informationssäkerhetsorganisation (roller och mandat), vilken effekt informationssäkerhetsarbetet ska leda till lokalt, specifik lagstiftning som gäller för verksamhetens informationshantering samt hur arbetet följs upp lokalt. Det är ett krav att förvaltningschef/bolagschef kan visa hur det lokala informationssäkerhetsarbetet styrs, vilket den lokala anvisningen delvis redogör för.

5) Dataskyddsombudet (DSO) ska kunna arbeta självständigt och oberoende, utan att bli påverkad av andra inom organisationen. Det är därför viktigt att dataskyddsombudet inte har andra arbetsuppgifter som kan krocka med rollen som dataskyddsombud. (källa IMY, <https://www.imy.se/verksamhet/dataskydd/det-har-galler-enligt-gdpr/dataskyddsombud/>)

Om dataskyddsombudet företräder arbetsgivaren i en *chefsroll* eller har andra utföraruppdrag i linjen såsom *arkivarie* eller deltar operativt i säkerhetsarbetet i rollen som *lokal informationssäkerhetssamordnare* så utgör det ett hinder för ombudets självständighet och oberoende. Den personuppgiftsansvarige (PuA) råder över ändamål och medel vilket dataskyddsombudet måste vara frikopplad från.

6) Dataskyddsombudet ska rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets högsta förvaltningsnivå. (källa: GDPR Artikel 38.3)

7) Det är verksamhetens information som ska skyddas, därför behöver verksamhetens information först kartläggas. Med informationsmängd avses en logisk sammanhängande gruppering av information exempelvis inom en process. Olika verksamheter hanterar olika information beroende på verksamhetens uppdrag och de aktiviteter som följer av uppdraget, t.ex. för en stadsdelsnämnd, en fackförvaltning eller ett av stadens bolag.

8) Efter en genomförd klassning får verksamheten ut en lista över de skyddsåtgärder som verksamheten behöver arbeta med för att skydda informationen. Riskprioritering syftar till att skilja på höga och låga risker i förvaltningarnas/bolagens verksamheter, så att resurser kan styras till skyddsåtgärder som är mest kritiska för verksamheten. Riskprioritering utgör således ett stöd för vilka skyddsåtgärder som verksamheten väljer att tillämpa och i vilken ordning.

Prioriterade risker kan exempelvis röra sårbarhet för ransomware, personuppgiftsbehandlingar med höga risker, 3:e-landsöverföringar av personuppgifter, NIS-tillgänglighetsrisker, brister i behörighetsstyrning, brister i verksamhetens rutiner, brister i verksamhetens/leverantörens uppföljning av skyddsåtgärder, ej genomförda konsekvensbedömningar för dataskydd, brister i verksamhetens mejlhantering av känslig information eller personuppgifter, framtagande av rutiner för att hantera brister, brister av skydd för känsliga personuppgifter, avsaknad eller fel i lagliga grunder för personuppgifter eller känsliga personuppgifter, avsaknad av eller brister i rutin för registerutdrag av personuppgifter, m.m.

9) För att visa på att ett ändamålsenligt och effektivt informationssäkerhetsarbete bedrivs i verksamheten över tid behöver förvaltningschef/bolagschef informera sig om att risker löpande identifieras, prioriteras och att prioriterade risker åtgärdas. Informationssäkerhetssamordnaren har den verksamhetsövergripande stödfunktionen att sammanställa sådan information från verksamheten, att informera förvaltningschef/bolagschef om prioriterade informationssäkerhetsrisker för verksamheten samt följa upp det fortsatta arbetet. Med handlingsplan avses sådan dokumentation som verksamheten använder för motsvarande planering och uppföljning av risker. En handlingsplan kan visa vilka frågor som beslutats för åtgärd, vem som ansvarar för genomförandet, beräknade datum när åtgärder är genomförda samt hur uppföljning/utvärdering av åtgärder planeras och av vem. Handlingsplanen bör omfatta risker från för verksamheten relevanta kravområden såsom riktlinjer för informationssäkerhet, dataskydd, NIS-direktivet, patientdatalagen, tillgänglighetsdirektivet m.fl.

§ 3 Verksamhetsplan 2023

VN 2023/1

Beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsplan för 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden svarar för organisation och genomförande av val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Nämnden svarar också för val till Europaparlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval, omval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens samtliga uppgifter regleras i lagstiftningen, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgiften.

Under verksamhetsåret påbörjas planeringen inför valet till Europaparlamentet 2024. Under året kommer kansliet att visstidsanställa den personal som krävs för att genomföra valet.

Handlingar i ärendet

- VN 2023/1-1 Verksamhetsplan valnämnden 2023
- VN 2023/1-1.1 Värdering och hantering av oönskade händelser 2023
- VN 2023/1-1.2 Upprättande av internkontrollplan 2023
- VN 2023/1-1.3 System för intern kontroll 2023
- VN 2023/1-1.4 Kompetensförsörjningsplan 2023-2025

Valnämnden

Tjänsteutlåtande
Dnr: VN 2023:1 (94)
Sid 1 (8)
2023-01-12

Handläggare
Eva Debels
Telefon: 0850829062

Till
Valnämnden

Verksamhetsplan 2023 för Valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsplan för 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Valnämnden

Hantverkargatan 3 D

0850829062
0850829000
eva.debels@stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning

Inledning	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	4
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	4
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	6
Redovisning av ekonomi	7
Nämndens ekonomiska förutsättningar	7
Investeringar	8
Försäljningar av anläggningstillgångar	8
Resultatenheter	8
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	8
Budgetjusteringar	8
Omslutningsförändringar	8
Medel för lokaländamål	8
Övriga ekonomiska redovisningar	8
Systematiskt kvalitetsarbete	8
Övrigt	8

Bilagor

Bilaga 1: System för intern kontroll 2023

Bilaga 2: Värdering och hantering av oönskade händelser 2023

Bilaga 3: Upprättande av internkontrollplan 2023

Bilaga 4: Kompetensförsörjningsplan 2023-2025

Inledning

Valnämnden svarar för organisation och genomförande av val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Nämnden svarar också för val till Europaparlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval, omval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens samtliga uppgifter regleras i lagstiftningen, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgiften.

Under verksamhetsåret påbörjas planeringen inför valet till Europaparlamentet 2024. Under året kommer kansliet att visstidsanställa den personal som krävs för att genomföra valet.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Valnämnden ska planera för att valen kan organiseras och genomföras på ett sådant sätt att alla röstberättigade ges goda förutsättningar att rösta. I detta avseende ska nämnden särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande.

Resultatet från det senaste Europaparlamentsvalet visade att valdeltagandet ökade med drygt 2 %. Skillnaderna mellan valdistrikt deltagande vid valet var dock mycket stora. Det valdistrikt som hade lägst valdeltagande var Spånga 15 Risingeplan m.fl. på 17,46 % och högst hade Bromma 18 Södra Ängby på 82,82 %. Däremot sjönk vid de allmänna valen 2022 valdeltagandet för första gången sen kommunen tog över förtidsröstningen 2006.

Eftersom valdeltagandet sjönk i de allmänna valen 2022, och skillnaderna i valdeltagande är stora mellan olika geografiska områden och grupper i befolkningen, har Statistiska centralbyrån (SCB) fått i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet utifrån ett integrations- och segregationsperspektiv. Myndigheten ska även analysera vilka faktorer som påverkar valdeltagandet, med särskilt fokus på betydelsen av boendemiljö och om man själv eller ens föräldrar har invandrat till Sverige. Uppdraget ska redovisas den 31 maj 2023.

Under verksamhetsåret startar arbetet med att planera valet till Europaparlamentet och med ledning av den forskning och annan kunskap som finns ska nämnden planera för ett mera jämlikt valdeltagande vid nästkommande val.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Genomförande av val genererar enorma mängder pappersavfall, särskilt valsedlar. Nämnden har i flera remissvar påtalat behovet av en översyn av nuvarande valsedelssystem bland annat på grund av miljöhänsyn. Kansliet sopsorterar sitt avfall och betalar för alla extra kostnader som sopsorteringen genererar vid vallokaler och förtidsröstning.

Vid inköp och lagerhållning planeras så att det ska vara lätt att återanvända materialet vid nästa val. I de upphandlingar som innebär transporter ställs krav enligt stadens miljöprogram.

Kansliets personal reser kollektivt eller per cykel när det är möjligt.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Inom ramen för valnämndens uppdrag som regleras i vallagen strävar nämnden efter att använda skattemedlen så effektivt som möjligt. Det innebär att det av lagen framgår att valen ska genomföras med en hög tillgänglighet och det ska vara lätt att rösta för alla medborgare som är röstberättigade. I vallagen finns även regler om att ett röstmottagningsställe ska vara tillgängligt och värdeneutralt. Vidare regleras även graden av bemanning och utbildning av röstmottagare.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

I syfte att vara kostnadseffektiva och säkerställa att nämnden kontinuerligt kan använda samma lokaler, utnyttjas i största möjliga mån de lokaler som staden har till sitt förfogande. Stadens skolor används som vallokaler på valdagen och vid förtidsröstning stadens stadsbibliotek, medborgarkontor m.m. Vid inköp av material tas hänsyn till att det även ska kunna återanvändas vid kommande val.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Alla ska ha goda möjligheter att rösta

Förväntat resultat

Valen ska genomföras så att alla som vill rösta ska kunna rösta

Kommentar

Under verksamhetsåret påbörjas planeringen av valet till Europaparlamentet våren 2024. Nämnden kommer under hösten att besluta om inriktningen inför valet och vilka särskilda prioriteringar som ska göras.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Valnämndens kansli ska vara en arbetsplats där medarbetarna känner tillit till varandra. Det ska råda en öppen och tillåtande kultur som leder till att anställda, och de många timanställda och arvoderade i samband med val, känner att de kan och är med och utvecklar verksamheten. Ingen ska vara rädd för att påtala fel och brister.

Uttag av friskvårds- bidrag och timme uppmuntras. Alla former av diskriminering samt sexuella trakasserier ska omedelbart hanteras.

Nämndmål: 3.4.1 En inkluderande och attraktiv arbetsplats

Kommentar

Under verksamhetsåret kommer valnämndens kansli att rekrytera tre handläggare. För att få rätt kompetens och en blandad arbetsgrupp är det fortsatt viktigt att kansliet uppfattas som bra arbetsplats och att det är roligt att arbeta med val.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Valnämnden ska om så krävs kunna genomföra ett om- eller extraval inom 3 månader. Detta innebär att nämnden organiserat sin verksamhet på ett sådant sätt att den alltid på kort varsel kan bygga upp organisationen och genomföra ett val. Genom ett gott samarbete med flera andra förvaltningar och bolag inom staden har valnämnden också stärkt sin beredskap och rådighet för genomförandet av allmänna val.

Under verksamhetsåret kommer nämnden att förbättra dokumentationen om hur ett eventuellt om- eller extraval ska genomföras. Särskilt kommer hanteringen av material, packning och transporter uppdateras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	80 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Eventuella elektroniska inköp ska vid mellanvalsperioden öka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Hög beredskap vid eventuellt om- eller extraval

Kommentar

Under verksamhetsåret ska dokumentationen om en extra- eller omval uppdateras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En om- och extraval ska dokumenteras.	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

I kommunfullmäktiges beslut om budget 2023 tilldelades valnämnden 7,7 mkr för kommande verksamhetsår. Under verksamhetsåret avser nämnden att budgetmässigt arbeta med följande delområden: nämnd, kansli, valmaterial, vallokaler och förtidsröstning.

10. Nämnd 149 tkr

Inom delområdet upptas kostnader som direkt sammanhänger med den politiska styrningen av verksamheten. Budgeten bygger på ett antagande om nio sammanträden med valnämnden under året samt en utbildning/konferens för nämnden.

20. Kansli 6 364tkr

Inom delområdet kansli ligger valnämndens ersättning enligt avtal med stadsledningskontoret för kontorshyra. Vidare ingår även nämndens kostnader till serviceförvaltningen för löne- och ekonomiadministration samt datastöd. Inom delområdet ligger även lönekostnader för kansliets personal.

30. Valmaterial 685 tkr

Inom delområdet ligger kostnader för lagerhållning av nämndens valmaterial samt inköp av visst valmaterial.

40. Vallokaler 327 tkr

Under delområdet upptas den ersättning som utbetalas varje år till valnämndens kontaktpersoner i de enskilda valbyggnaderna. Kontaktpersonerna ansvarar för att hålla nämnden uppdaterad om eventuella förändringar angående valnämndens möjlighet att använda byggnaden vid kommande val. Ersättningen betalas för att nämnden ska ha en hög beredskap för eventuellt extraval eller folkomröstning.

60. Förtidsröstning 175 tkr

Inom delområdet upptas den ersättning som betalas till kulturförvaltningen för beredskap gällande lokaler för eventuellt extraval eller folkomröstning.

Programområde	Budgetförslag 2021 (tkr)
10 Nämnd	149
20 Kansli	6 364
30 Valmaterial	685
40 Vallokaler	327
60 Förtidsröstning	175
Summa:	7 700

Investeringar

-

Försäljningar av anläggningstillgångar

-

Resultatenheter

-

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

-

Budgetjusteringar

-

Omslutningsförändringar

-

Medel för lokaländamål

-

Övriga ekonomiska redovisningar

-

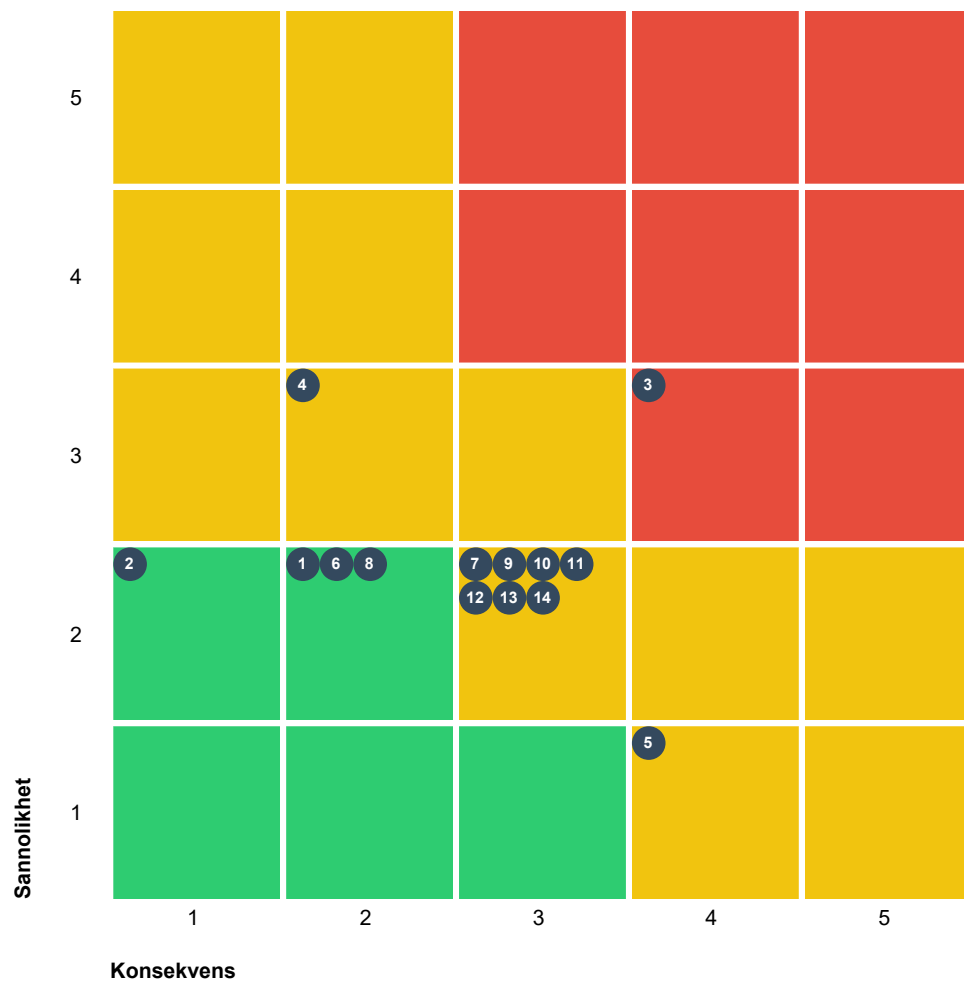
Systematiskt kvalitetsarbete

-

Övrigt

-

**Värdering och hantering av oönskade händelser - 2023 (Valnämnden)

1 Kritisk 9 Medium 4 Låg Totalt: 14

	Sannolikhet	Konsekvens
Kritisk		
Medium		
Låg		
5	Mycket sannolikt	Mycket allvarlig
4	Sannolikt	Allvarlig
3	Möjlig	Kännbar
2	Mindre sannolikt	Lindrig
1	Osannolikt	Försumbar

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till upprättande av IKP?	Åtgärd VoR	Datum
🛡️ Budgetföljsamhet	Budgetjustering	1	■ Bristande prognossäkerhet	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	★ Ja	🟢 Uppföljning av budget och kostnader. Åtgärdsansvarig* Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
	Tertialrapport. Överenskommele med serviceförvaltningen om stöd och rådgivning i prognosarbetet.	2	■ Felaktig prognos	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	1. Försumbar	2	★ Ja	🟢 Uppföljning av budget och kostnader Åtgärdsansvarig* Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till uppräta nde av IKP?	Åtgärd VoR	Datum
 Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter	Behov av tillfälliga lokaler inventeras i god tid inför val och beredskap finns för ett eventuellt extraval. Kontakt tas med stadens fastighetsägare och externa fastighetsägare vid behov. Avtal skrivs så snart det är möjligt. Upphandling av tillfälliga röstningslokaler innehåller en option för ett eventuellt extraval.	3	 Brist på lokaler för förtidsröstning och valdagsröstning.	Sannolikhet 2022 3. Möjlig Konsekvens 2022 4. Allvarlig Riskvärde 2022 12	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	 Ja	 Reservlokaler behöver aktiveras. Stadens förvaltningar och bolag kontaktas i akut läge, Åtgärdsansvarig* <i>Eva Debels</i>	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
Fakturahantering	Kontroll av fakturor avseende kontering och underlag.	4	 Felaktig kontering eller att underlag saknas	Sannolikhet 2022 3. Möjlig Konsekvens 2022 2. Lindrig Riskvärde 2022 6	3. Möjlig	2. Lindrig	6	 Ja	 Rättning av felaktigt hanterade fakturor. Åtgärdsansvarig* <i>Eva Debels</i>	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
Förebygga otillåten påverkan	Information om jävssituationen och representation.	5	 Bristande förtroende för valadministrationen	Sannolikhet 2022 1.	1. Osannolikt	4. Allvarlig	4	 Ja	 Fakturakontroll Åtgärdsansvarig*	Startdatum 2023-01-01

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till upprättande av IKP?	Åtgärd VoR	Datum
	Bisysslor som påverkar anställningen måste anmälas och godkännas. Inköpsprocessen kräver dels godkännande, dels attest av två olika personer.			Osannolikt					Eva Debels	Slutdatum 2023-12-31
				Konsekvens 2022 4. Allvarlig					Beskrivning Överenskommelse med serviceförvaltningen om kontroller. Extern revisor anlitad av revisionskontoret granskar.	
				Riskvärde 2022 4						
Oegentligheter	Fakturakontroll görs av godkännare och attestant. Överenskommelse med serviceförvaltningen om stickprovskontroller av fakturor. Antalet fakturor som kontrolleras eskaleras i samband med val.	6	 Oegentlighet	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	 Ja	 Fakturakontroller Åtgärdsansvarig* Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
				Konsekvens 2022 2. Lindrig					Beskrivning Serviceförvaltningen är behjälplig med regelbundna kontroller som eskaleras vid ökad fakturamängd.	
				Riskvärde 2022 4						
En inkluderande och attraktiv arbetsplats.	Ett öppet klimat och högt till tak. Chef ska ha hög tillgänglighet. Medarbetarsamtal och uppföljningssamtal genomförs.	7	 Otrivsel i personalgruppen		2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Medarbetarsamtal och uppföljning Åtgärdsansvarig* Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till uppräta nde av IKP?	Åtgärd VoR	Datum	
Inköp och avtalstrohet	Avtalstrohet	8	 Oönskade inköp	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	 Ja	 Kontroller Åtgärdsansvarig* <i>Eva Debels</i> Beskrivning Serviceförvaltningen gör månatliga kontroller. Extern revisor upphandlad av revisionskontoret finns.	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31	
	Systematiskt informationssäkerhetsarbete	Behörighetshandling	9	 Obehörig tillgång till information.		2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Borttagning av behörighet när anställning upphör. Kontroll av informationssäkerhetssamordnare kvartalsvis. Åtgärdsansvarig* <i>Roger Wihlborg</i>	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
		Implementering av lokal anvisning	10	 Felaktig hantering av information.		2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Följs upp på personalmöten och vid förändrade regler. Åtgärdsansvarig* <i>Roger Wihlborg</i>	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
	Incidenthantering	11	 Läckage av information.		2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Omedelbara åtgärder för att minimera skada. Eventuell anmälan till IMY.	Startdatum 2023-01-01	

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till upprättande av IKP?	Åtgärd VoR	Datum
					t				Åtgärdsansvarig* Roger Wihlborg	Slutdatum 2023-12-31
	Informationsklassning	1 2	 Bristande informationssäkerhets klassning		2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Förnyad informationssäkerhetsklassning vid behov.	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
	Informationssäkerhet inom upphandlingsförande		Inte aktuell för nämnden under 2023.					 Ja		
	Uppföljning av förvaltningsplan för Kaskelot. Uppföljning av anställdas status gällande utbildningar i informationssäkerhet och dataskydd.	1 3	 Dataintrång eller att personuppgifter röjs	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Incidenthantering Åtgärdsansvarig* Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
		1 4	 Valadministrativa systemet ligger nere över lång tid	Sannolikhet 2022 2. Mindre sannolikt	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	 Ja	 Backup Åtgärdsansvarig* Roger Wihlborg	Startdatum 2023-01-01

Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Föregående år	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Med till upprättande av IKP?	Åtgärd VoR	Datum
				Konsekvens 2022 4. Allvarlig					Beskrivning Backup sker systematiskt, oftare nära inpå eventuellt extraval.	Slutdatum 2023-12-31
				Riskvärd e 2022 8						

Instruktioner:

Här skapas *Kontrollaktiviteter*. Alla dessa hamnar i internkontrollplanen (IKP). Utan en kontrollaktivitet kommer den alltså *ej* med till internkontrollplanen!

Steg 1: Skapa *Kontrollaktiviteter* till alla oönskade händelser som ska med till IKP

 För ytterligare instruktion klicka på frågetecknet i verktygsfältet längst ut till höger

Hittar du inte din oönskade händelse kan du gå tillbaka till föregående vy och välja att den ska med till upprättande av IKP

****Upprättande av internkontrollplan - 2023 (Valnämnden)**

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet	
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	 Budgetföljsamhet	Budgetjustering	<p>Månadsuppföljning</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Månadsrapport</p> <p>När utförs kontrollen? * Varje månadsskifte</p>	<p> Bristande prognossäkerhet</p> <p>Med till upprättande av IKP? Ja</p>	<p>I samarbete med serviceförvaltning i samband med månadsrapport. I samarbete med serviceförvaltning i samband med månadsrapport. I samarbete med serviceförvaltning i samband med månadsrapport.</p> <p><i>Kontrollansvarig*</i> Eva Debels</p>	<p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
		Tertialrapport. Överenskommelse med serviceförvaltningen om stöd och rådgivning i prognosarbetet.	<p>Budgetuppföljning</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Tertialrapport</p> <p>När utförs kontrollen? * Tertialrapport</p>	<p> Felaktig prognos</p> <p>Med till upprättande av IKP? Ja</p>	<p>I samband med månadsrapport och tertialrapporter.</p> <p><i>Kontrollansvarig*</i> Eva Debels</p>	<p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet
	 Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter	<p>Behov av tillfälliga lokaler inventeras i god tid inför val och beredskap finns för ett eventuellt extraval. Kontakt tas med stadens fastighetsägare och externa fastighetsägare vid behov. Avtal skrivs så snart det är möjligt. Upphandling av tillfälliga röstningslokaler innehåller en option för ett eventuellt extraval.</p>	<p>Lokalbehov</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Röstningslokaler offentliggörs av Valmyndigheten efter beslut om lokaler av valnämnden.</p> <p>När utförs kontrollen?* Löpande inför val</p>	<p> Brist på lokaler för förtidsröstning och valdagsröstning.</p> <p>Med till upprättande av IKP? Ja</p>	<p>Lokalregister granskas löpande.</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Eva Debels</i></p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
	<p>Fakturahantering</p> <p>Ansvarig chef* <i>Eva Debels</i></p>	<p>Kontroll av fakturor avseende kontering och underlag.</p>	<p>Överenskommelse med serviceförvaltningen om stickprovskontroll av moms, kontering och fakturor.</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Rapport från serviceförvaltningen</p> <p>Vilken funktion kontrollerar?* Godkännare och attestant</p> <p>När utförs kontrollen?* Månadsvis granskas 7 fakturor. Under tiden maj till oktober ska 15 fakturor i månaden kontrolleras.</p>	<p> Felaktig kontering alternativt fel betalningsmottagare.</p> <p>Med till upprättande av IKP? Ja</p> <p> Felaktig kontering eller att underlag saknas</p> <p>Med till upprättande av</p>	<p>Serviceförvaltningens granskning i samband med månadsrapport</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Eva Debels</i></p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p> <p>Kontroll kontering och underlag</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i></p> <p>Startdatum 2023-01-01</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
				IKP? ★ Ja	Beskrivning I samband med tertialrapporter och VB ska kontering kontrolleras. Överenskommelse med serviceförvaltning om att de ska utföra kontroller. Slutdatum 2023-12-31
	Förebygga otillåten påverkan <i>Ansvarig chef*</i> <i>Eva Debels</i>	Information om jävssituationen och representation. Bisysslor som påverkar anställningen måste anmälas och godkännas. Inköpsprocessen kräver dels godkännande, dels attest av två olika personer.	Information Hur dokumenteras kontrollen? * Minnesanteckningar. Personalakt. Vilken funktion kontrollerar?* kanslichef När utförs kontrollen?* Årlig info på personalmöte och vid nyanställning	■ Bristande förtroende för valadministrationen Med till upprättande av IKP? ★ Ja	Personalmöte och introduktionsprogram för anställd. Startdatum 2023-01-31 Slutdatum 2023-12-31
	Oegentligheter <i>Ansvarig chef*</i> <i>Eva Debels</i>	Fakturakontroll görs av godkännare och attestant. Överenskommelse med serviceförvaltningen om stickprovskontroller av fakturor. Antalet fakturor som kontrolleras eskaleras i samband med val.	Månadsrapport Hur dokumenteras kontrollen? * I samband med månadsrapport När utförs kontrollen?* Månatligen	■ Oegentlighet Med till upprättande av IKP? ★ Ja ■ Oegentlighet Med till upprättande av IKP? ★ Ja	Kontroll av oegentligheter <i>Kontrollansvarig*</i> <i>Eva Debels</i> Beskrivning Kontroll av oegentligheter Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31 I samband med serviceförvaltningens månatliga kontroller. Startdatum 2023-01-01

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet	
					Slutdatum 2023-12-31	
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	En inkluderande och attraktiv arbetsplats. <i>Ansvarig chef*</i> Eva Debels	Ett öppet klimat och högt till tak. Chef ska ha hög tillgänglighet. Medarbetarsamtal och uppföljningssamtal genomförs.	Genom kommunikation och när arbetsgruppen är tillräcklig stor genom medarbetarenkät. När utförs kontrollen? * Årligen	■ Otrivsel i personalgruppen Med till upprättande av IKP? ★ Ja	Medarbetarsamtal och medarbetarenkät <i>Kontrollansvarig*</i> Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	🛡 Förebygga otillåten påverkan	Information på personalmöte och vid introduktion av nyanställda om vilka regler som gäller om mutor, representation och bisyssla.	Påminnelser på personalmöte. Vilken funktion kontrollerar? * Kanslichef	■ Regelbrott Med till upprättande av IKP? ★ Ja	Kontroll tillsammans med serviceförvaltningen. <i>Kontrollansvarig*</i> Eva Debels	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
	🛡 Inköp och avtalstrohet <i>Ansvarig chef*</i> Eva Debels	Avtalstrohet	Vid inköp och attest av fakturor Hur dokumenteras kontrollen? * Agresso Vilken funktion kontrollerar? *	■ Önskad inköp Med till upprättande av IKP? ★ Ja	Kontroll vid attest <i>Kontrollansvarig*</i> Eva Debels Beskrivning Leverantörskontroll	Startdatum 2023-01-01 Slutdatum

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet
			Godkännare och attestant När utförs kontrollen?* Månadsrapport eller när faktura atteras		2023-12-31
	 Systematiskt informationssäkerhetsarbete Ansvarig chef* <i>Eva Debels</i>	Behörighetshantering	Vid avslut av tjänst gallras all behörighet och tjänstekort avslutas Vilken funktion kontrollerar?* Informations säkerhets samordnare När utförs kontrollen?* Vid avslut och var tredje månad.	☐ Obehörig tillgång till information. Med till upprättande av IKP? ☒ Ja	
			Vilken funktion kontrollerar?* Informations säkerhets samordnare När utförs kontrollen?* Vid avslut och var tredje månad.	☐ Otillåten tillgång till information. Med till upprättande av IKP? ☒ Ja	Kontroll av behörigheter. Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i> Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31
		Implementering av lokal anvisning	Uppföljning av genomförda utbildningar i utbildningsportalen vid personalmöte. Vilken funktion kontrollerar?* Informations säkerhets samordnare När utförs kontrollen?* Var sjätte månad.	☐ Felaktig hantering av information. Med till upprättande av IKP? ☒ Ja	Antal genomförda utbildningar granskas genom datauttag från Utbildningsportalen var sjätte månad. Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i> Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet
				<p>■ Läckage av information</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Data från utbildningsportalen granskas var sjätte månad.</p> <p><i>Kontrollansvarig*</i> Roger Wihlborg</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
		Incidenthantering	<p>Incidenthantering</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Enligt SLK:s incidenthanteringslogg</p> <p>Vilken funktion kontrollerar?* Informationssäkerhetsansvarig Kanslichef</p>	<p>■ Incident som inte hanteras korrekt.</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Kontroll att alla på kansliet är medvetna om rutiner.</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
			<p>När utförs kontrollen?* Vid önskad händelse.</p>	<p>■ Läckage av information.</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Kontroll att alla på kansliet är medvetna om rutiner.</p> <p><i>Kontrollansvarig*</i> Roger Wihlborg</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet
		<p>Informationsklassning</p>	<p>Uppföljning av informationssäkerhetsklassning av Kaskelot, det enda verksamhetssystem valnämnden förvaltar.</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Informationsklassningsprotokoll och i KLASSA.</p> <p>När utförs kontrollen?* Årligen och vid förändringar i tjänsten</p>	<p>■ Bristande informationssäkerhetsklassning</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p> <p>■ Brister i informationsklassning</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Vid uppdatering av förvaltningsplan för Kaskelot.</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i></p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
		<p>Informationssäkerhet inom upphandlingsförfarande</p>	<p>Inte aktuell för nämnden under 2023</p>	<p>Inte aktuell för nämnden under 2023.</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	
		<p>Uppföljning av förvaltningsplan för Kaskelot. Uppföljning av anställdas status gällande utbildningar i informationssäkerhet och dataskydd.</p>	<p>Uppföljning av förvaltningsplan och rapport från utbildningsportalen.</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? * Protokoll och rapport.</p>	<p>■ Dataintrång eller att personuppgifter röjs</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Informationssäkerhet</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i></p> <p>Beskrivning Kontroll att Valnämnden utför systematiskt dataskyddsarbete</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet
			<p>När utförs kontrollen?* Årligen av förvaltningsplan, löpande av utbildningar.</p>	<p>■ Valadministrativa systemet ligger nere över lång tid</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Informationstillgång</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Roger Wihlborg</i></p> <p>Beskrivning Systemet används dagligen. Rapport till support ska ske omedelbart.</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
				<p>Det administrativa systemet Kaskelot påverkas</p> <p>Med till upprättande av IKP? ★ Ja</p>	<p>Systemet används varje dag.</p> <p>Beskrivning Användare anmäler avvikelser direkt till support.</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>
					<p>Uppföljning av informationssäkerhetsklassning. Vid uppdatering av system.</p> <p>Kontrollansvarig* <i>Katina Staf</i></p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2023-12-31</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Önskad händelse	Kontrollaktivitet

Kompetensförsörjningsplan 2023-2025

Valnämndens uppdrag är att anordna och genomföra allmänna val, extraval och folkomröstningar. Valnämndens kansli har i dagsläget 4 anställda. Utgångspunkten i framtagande av kompetensförsörjningsplanen är att valnämndens kansli ska vara en attraktiv arbetsplats. Tydligt ledarskap, aktivt medarbetarskap samt god social och organisatorisk arbetsmiljö är viktiga delar för att behålla samt attrahera nya medarbetare.

Nuläge och övergripande utmaningar

Kompetensen vid kansliet är mycket god. All personal har genomfört flera val, både allmänna val till riksdag, region- och kommun fullmäktige och val till Europaparlamentet. En medarbetare planerar att gå i pension under 2024 men kansliet har redan rekryterat en ersättare för att säkerställa kompetensöverföring.

En utmaning är att kansliet är litet och blir i och med detta personberoende. Kansliet måste vara attraktivt så att personalomsättning undviks. Dessutom måste rutiner och arbetssätt vara tydligt dokumenterade för att underlätta för ny personal.

Riskanalys

Inga överhängande och omedelbara risker har identifierats. Om fler än en medarbetare skulle sluta finns det en fara för att det kan bli svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.

Planerade åtgärder

Nästa val som är ett EU-val genomförs våren 2024 och rekrytering av personal med tidsbegränsad anställning kommer att påbörjas under våren 2023. Inför valet behöver kansliet utökas med tre heltidsanställda från och med september 2023 till och med juli 2024.

[Nivå 1]

[Nivå 2]

[Besöksadress]

[Postadress]

[Postnr] [Ort]

Telefon [Telefon]

Växel [Växel]

Fax [Fax]

e-postadress

[hemsida]

Kompetensförsörjningsplan 2023-2025

Valnämndens uppdrag är att anordna och genomföra allmänna val, extraval och folkomröstningar. Valnämndens kansli har i dagsläget 4 anställda. Utgångspunkten i framtagande av kompetensförsörjningsplanen är att valnämndens kansli ska vara en attraktiv arbetsplats. Tydligt ledarskap, aktivt medarbetarskap samt god social och organisatorisk arbetsmiljö är viktiga delar för att behålla samt attrahera nya medarbetare.

Nuläge och övergripande utmaningar

Kompetensen vid kansliet är mycket god. All personal har genomfört flera val, både allmänna val till riksdag, region- och kommun fullmäktige och val till Europaparlamentet. En medarbetare planerar att gå i pension under 2024 men kansliet har redan rekryterat en ersättare för att säkerställa kompetensöverföring.

En utmaning är att kansliet är litet och blir i och med detta personberoende. Kansliet måste vara attraktivt så att personalomsättning undviks. Dessutom måste rutiner och arbetssätt vara tydligt dokumenterade för att underlätta för ny personal.

Riskanalys

Inga överhängande och omedelbara risker har identifierats. Om fler än en medarbetare skulle sluta finns det en fara för att det kan bli svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.

Planerade åtgärder

Nästa val som är ett EU-val genomförs våren 2024 och rekrytering av personal med tidsbegränsad anställning kommer att påbörjas under våren 2023. Inför valet behöver kansliet utökas med tre heltidsanställda från och med september 2023 till och med juli 2024.

[Nivå 1]

[Nivå 2]

[Besöksadress]

[Postadress]

[Postnr] [Ort]

Telefon [Telefon]

Växel [Växel]

Fax [Fax]

e-postadress

[hemsida]

**§ 4
Förslag till sammanträdestider 2023****Beslut**

Valnämnden godkänner förslag till sammanträdestider för 2023.

FÖRSLAG TILL SAMMANTRÄDESTIDER FÖR VALNÄMNDEN 2023

Tid: Kl. 8.30 (om inget annat anges)

Lokal: Samuel Owen på Hantverkargatan 3 D (om inget annat anges)

Onsdagen den 8 februari	Verksamhetsberättelse 2022 Verksamhetsplan 2023
Onsdagen den 15 mars	(Reservtid)
Onsdagen den 19 april*	Budgetunderlag för 2024-2026
Onsdagen den 31 maj	Tertialrapport 1
Onsdagen den 16 augusti	(Reservtid)
Onsdagen den 27 september	Tertialrapport 2
Onsdagen den 25 oktober	(Reservtid)
Onsdagen den 22 november	(Reservtid)
Tisdagen den 12 december**	Verksamhetsplan 2024

*Lokal: Carl Albert i Stadshuset

**Tid: Sammanträde kl. 11:00 och därefter äter vi jullunch tillsammans

§ 5
Kansliet informerar

Sammanfattning av ärendet

Valnämndens kansli informerade om arvodesrutiner. En utbildning för valnämndens förtroendevalda kommer att hållas den 15 mars.

§ 6
Övriga frågor

Sammanfattning av ärendet

Diskussion kring förtidsröstning på Centralstationen.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Emmy Elisabeth, Martinsson	2023-02-08
Aleksander, Lestarić	2023-02-08
Maria Catharina, Piazzolla	2023-02-09